

308578 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 2,

చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ ఆగస్టునెల 26 వ తేది గురువారము

No 127

నంపుటము. ౨

రాక్షసనామ సంవత్సర శ్రావణ బహుళ ద్వితియ ౨.

సంచిక ౧౨౭

గాంధర్వ ప్లాటు

హారోనియములు.

సామాన్యజనులకు సహితము

సహకారిగ నుండుటకై

1 నెం. ప్లాటు రూ. 30-0-0

2 నెం. ప్లాటు రూ. 20-0-0

చాకధర నెట్లయించడమైనది.

“హామోనియం” అనగా “శ్రవణానందకరము” అని అర్థము. స్వయంగా సంగీతము నభ్యసించుటకై శ్రమిత రాములు శ్రేష్టిగారు రచించిన శ్రీమత్ బళ్లం కృష్ణమాచార్యులవారి నాటకపాటల సహితమైన గాంధర్వకల్పవల్లీయను గ్రంథకల్పతరువుతోడ కామధేనువువంటి యీ గాంధర్వప్లాటు ననుసరించి సాధకము జేయువారికి గాన విద్యకరతలములక మైయుండు ననుటకు సందియముండ నేరదు.

ఈ గ్రంథము కాలికాబైందు రు 8-0-0 స్ట్రీక్ బైందు రు 2-0-0 తిపాలాచార్జి ప్రత్యేకము. ముద్రాను స్టోర్సు

సప్లయింగ్ ఏజన్ సీ, 15, బ్రాడ్వే ముద్రాను.

మోటారు బండ్లు.

క్రస్తుతము కాకినాడ నుండి కోటిపల్లి వెళ్లుటకు బండి మీదను ౧౦ గంటల కాలము పట్టుచుండెను. ఇదియు గాక మార్గమందు బొంగల భయముకూడ విస్తారముగా కలుగుచున్నది. ఈ దిగువ కంపెనీవారు ప్రయాణికుల సదుపాయమును నాలోచించి నెప్టంబరు 1 తేదీనుండి మోటారులను కాకినాడ నుండి కోటిపల్లి వఱకు నడుపుటకు ఏర్పాటు చేసినారు. గనుక అందరంతరిన ప్రోత్సాహము చేయుదురని నమ్ముచున్నాము.

The English Motor transit Company,
Automobile Engineers

Proprietor, A. SUBBARAYADU

COCANADA.

ఇంగ్లీషు మోటారు ట్రాన్సిటు కంపెనీ,

ఆటోమొటోరు ఇంజనీయరు,

ఆచంట సుబ్బారాయుడు ప్రొప్రయెటరు, కాకినాడ.

మీకు గావలసిన సామానులన్నియు ఇతర చోట్లకన్న మిక్కిలి సరసముగా నిక్కడ చిక్కునప్పు డెక్కువ వ్యయమేల జేసికొనెదరు?

కుర్చీలు మొగలగు కొయ్యకనులను జేయు

డి. వి. రావు అందుకంపెనీ

జనరల్ షేబర్సు రోడ్డు.

మదరాసు ఎస్. సి.

సచిత్రముగు కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

నాగపుర వస్తుప్రదర్శనశాలయం

గొప్పగొప్పవారిచే వేన వేలు

ది య్య బడిన పతకము.

యోగ్యతా పత్రములు పొందిన

అమృతాంజనము అన్ని నెప్పులకు పరమామృతము

అమృతాంజనమును

అమృతాంజనము

అమృతశబ్దమాదినిగల

మాయమందుగాదు.

ప్రతియింట నుండ దగినది.

వేలకువేలు సీసాలు విక్రయము.

అన్ని చోట్ల విక్రయించబడుచున్నది.

నకలుమందులవలన మోసముగలుగును

పంచ భాష చీటి చూచి

కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము

అంజనశబ్దమంతమునగల

నకలుమందుగాదు

తలనొప్పులు, నాయువునొప్పులు, శార్వ

పునొప్పులు, కీళ్ళనొప్పులు, పక్షవాతము,

వాపులు, గాయములు, వుంట్లు, దగ్గు

వీని కన్నిటికి అమృతమువంటిది.

చక్కని డబ్బీతో నహా

సీసానికి ఆణాలు.

వాడని వారుండగు

ఇది అమృతాంజనము డి. పా. ఇ.

1905, ఫేరిరోడ్డు, పోర్టు బొంబాయి.

2. తంబుకెట్టి వీడి. జార్జిటౌను, మద్రాసు.

Wanted.

కావలెను

ఆంధ్రదేశమునందలి ప్రతితాలూకా గ్రామమునందును ఆంధ్రపత్రిక కక్షమున క్రొత్త చందాదార్లను జేర్చు ఏకెంట్లు కావలసి యున్నారు.

1915 వ సం! డిశంబరు ఆఖరు త్రోవల ఆంధ్రపత్రిక క్రొత్తచందాదార్లను చేర్చుగలిగిన ఏకెంట్లకు మూలములు కిమిచనుగాక నీ క్రిందివిషయముల కర్తవ్యములు నూనూనూ లీయవలయు.

- 1. ఆంధ్రపత్రిక క్రొత్తచందాదార్లను చేర్చుగలిగిన ఏకెంట్లకు మూలములు కిమిచనుగాక నీ క్రిందివిషయముల కర్తవ్యములు నూనూనూ లీయవలయు.
- 2. ఆంధ్రపత్రిక క్రొత్తచందాదార్లను చేర్చుగలిగిన ఏకెంట్లకు మూలములు కిమిచనుగాక నీ క్రిందివిషయముల కర్తవ్యములు నూనూనూ లీయవలయు.
- 3. ఆంధ్రపత్రిక క్రొత్తచందాదార్లను చేర్చుగలిగిన ఏకెంట్లకు మూలములు కిమిచనుగాక నీ క్రిందివిషయముల కర్తవ్యములు నూనూనూ లీయవలయు.
- 4. ఆంధ్రపత్రిక క్రొత్తచందాదార్లను చేర్చుగలిగిన ఏకెంట్లకు మూలములు కిమిచనుగాక నీ క్రిందివిషయముల కర్తవ్యములు నూనూనూ లీయవలయు.

మూలములు నూనూనూ లీయవలయు.

వారపత్రిక చందాదారులు దినపత్రిక 2 మాసముల చందాదారులు ఒక్కరుగను, దినపత్రిక 6 మాసముల చందాదారులు ఇద్దరుగను, 12 మాస చందాదారులు 4 గురు గను నెన్నబడుదురు.

మాదగర ఏజెంటులీస్తులో చేరినవారికి మాత్రమికమిషన్ నన్వయించును.

సమర్థులగు వారికి వలయునేని, పిమ్మట అమ్మతాంజనము డిపోవారి యశావధముల యేజెన్సీ గూడ మెనకబడును.

కుంకుమ పువ్వు	"	"	2-0-0
గోరొజనము	"	"	7-0-0
రసభస్మము	"	"	0-10-0

అమ్మతాంజనము డిపో, 6, తలబుకెట్టివీధి మదరాసు.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సందికి, బాలింతకు, రోగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రിയముగుటచేతను, నవరస సమయములందు దొరకుట దుస్సరము. మా డిపోయందలి కస్తూరి యందితర పదార్థము లేవియును జేర్చబడవు. ఇంత వరకు మా తావునుండి కొనినవారల కీ విషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన విషయము తెలియగలను. అట్లుచేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని తెచ్చువారు. ములం 1-కి రూ 30-0-0 అమ్మతాంజనము డిపో, 109, ప్రేమ్‌కోట్, బొంబాయి 7, తలబుకెట్టివీధి మదరాసు.

కావలెను.

కమ్మమహాసంఘము తరపున కృష్ణా, గోదావరి, గుంటూరు, జిల్లాలలో సంచారముచేసి సంఘమునకు సభ్యులనుజేర్చి వారివలన చందాలను విరాళములను వసూలుచేయుటకు ఒకయేజెంటు కావలెను.

సమర్థులకు ప్రధానముగాని జాతిభేదము పాటింపబడదు. జీతము నెల 1-కి రూ 20-0-0. ట్రావిలింగు చేసినందుకు జీతము రూ 10-0-0 నుండి ట్రావిలింగు యివ్వబడును. నెలకు 5 రోజులు నెలపు. ఈ యుద్యోగ మొక సంవత్సరమువరకు మాత్రమే.

వలయువారల తమతమయోగ్యతను సమర్థతనయెల్లప్పుడు ఈ నెల 31వ తేదీలోపల ఈక్రింది చిరునామాదారునికి ధరభాన్తుల సంపుకొనవలెను.

మచిలీపట్నం, బొబ్బి పద్మనాభయ్య, నెక్రటి, ఆండ్ ట్రాజరరు. శ్రీమహారాజాగారు చల్లపల్లి. (వెసిడెంటు కమ్మ మహాసంఘము గొవిందబాగ్ బచ్చుపేట, మచిలీపట్టణము.

హిందూదేశ పరిశ్రామికాభివృద్ధి

ప్రయోజకరమైన వ్యాసము.

పచ్చయప్పగారి దానధర్మముల. ధర్మకర్తలయొక్క ప్రార్థనమీద, ప్రస్తుతము చెన్నపురి సందర్శింపబడియున్న లాహోరు వాస్తవ్యుడు ఎన్. ఎన్. గాడ్సేలుగారు మొన్న సాయంకాలము పచ్చయప్ప హోటల్ హిందూదేశ పరిశ్రామికాభివృద్ధిని గూర్చి ప్రయోజనకరమైన యొక యుపవ్యాసమును పవ్యసించిరి. సభ్యులతో హాటల్ నిండిపోయెను. ఆనీటి నెంట్లు దొరసానిగా రగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి.

గాడ్సేలుగారు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమున ఎమ్. ఏ. పరీక్షలో కృతార్థులై జూహోర్లోనందలి దయాళు సింగు కళాశాలలో ప్రకృతి శాస్త్రోపాధ్యాయుడుగా పని చేయుచున్నారు. చిరకాలము చేయి పరిశ్రామిక విషయములను గ్రహించుటకు పాటుపడినాడు; తనకే విషయ విజ్ఞాన సంపాదనార్థమే హిందూదేశమునకు సంపాదము గావించి యున్నాడు. నిరాదంబరుడైనయీ మునుజనుండు తనాహుతా ర్యకముగాను సానుకొళముగాను నీక్రింద సంగ్రహింపబడిన విధమున పునంగించెను.

ఉపవ్యాసము.

“నేను కళాశాలలో చేరినది మొదలు హిందూదేశ పరిశ్రామికాభివృద్ధి విషయమును గూర్చి నేర్చుకొనుటకు మనసు కలిగెను. కొన్ని పరిశ్రమలను గూర్చి పుట్టేకాన్యాసము సంపాదించినాను. సమస్తపరిశ్రమలను గూర్చియు సాక్షాత్ సాధారణ జ్ఞానము గలది. ఈకారణముచేతనే నేనిప్పుడు హిందూదేశ పరిశ్రామికాభివృద్ధి విషయమును గూర్చి యుపవ్యాసం పఠింపబడుచున్నాను. పుట్టేకాన్యాసము హిందూదేశమునకు సంపాదించుటకు విదేశములే శరణ్యము అనుమాట స్పష్టమయ్యెను. విదేశములలో ప్రతి పరిశ్రమకును ప్రత్యేకకాత్రువేర్లలు గలవి. హిందూదేశమున నిర్మాత కందలు ప్రత్యేకకాత్రువేర్లలు దుర్లభము గనుక, తానే సమస్తకాత్రువేర్ల కావలసినవచ్చును. ప్రత్యేకకాత్రు విజ్ఞాన మభివృద్ధి నొందుటకు కాలము పట్టును. మనము మొదట నొకపరిశ్రమను స్థాపించి తదనంతర మాపరిశ్రమ విషయమై ప్రత్యేకకాత్రుజ్ఞానము సంపాదించుటకు ప్రయత్నింపవలెను. మనమీసందర్భమున హిందూదేశముందు నైకవాసస్థలం నున్నారము. మనపరిశ్రామికాభివృద్ధి విషయమున విదేశనిర్మితవస్తు తారతమ్యబుద్ధితో నుపకరింపరాదు. ఈమూలములను గాధారము చేసికొని, హిందూదేశ పరిశ్రమలను నాలుగువిధములుగా విభజింపవచ్చును:— (1) వ్యాపకసాయక పరిశ్రమలు (2) ఆరణ్య పరిశ్రమలు (3) చర్మపరిశ్రమ (4) అభివర రాసాయనిక పరిశ్రమలు.”

“ఈ పరిశ్రమలు యభివృద్ధి కానుకలయ్యుటను ప్రాప్తి కుల్యములును పెట్టులు గలవు. హిందూదేశమునందలి మహా విశాలదేశమునం జేదేశికపరిశ్రమను పురస్కరించుకొని పనిచేయుటకు సాధకకారకము లందకపోవు. ఏసహజపదార్థ మెక్కడదొరకునో పరిశీలించి ఆసహజపదార్థమునకు సంబంధించిన పరిశ్రమనక్కడ జాగ్రూకతతో స్థాపింపవలెను. క్రొత్త పరిశ్రమలను స్థాపించుసందర్భమున, దానిని నిర్విఘ్నముగా కొనసాగించుటకు సిద్ధపడవలెను. భంగపాటుల పట్టికలో మరియొక పరిశ్రమను చేర్చుకొనవచ్చు. చర్మ పరిశ్రమను కంటి పరిశ్రమలవిషయమై పుజుటకు కొన్ని దుర్లభములు గలవు. ఈ దుర్లభములను పాదుకొననియ్యకూడదు; వీనిని తొలగించుటవల దేశమున కెక్కువ దృవ్యము దొరకును, ఎక్కువ వ్యాపారమున కవకాశము కలుగును. ఎక్కువమంది పనివాం ద్రులకు పనికలుగును. ఆకాశసత్రజరినుండి నల్లబాల్లు దుగిలిని తీయుట కృత్రిమ. పట్టాంబరములను కృత్రిమ మాణిక్యములను గావించుట మున్నగు రసాయనిక పరిశ్రమలకు విశేషముల ధనమును పుట్టేకాత్రువేర్ల కాత్రువేర్లలు కావలయును. ఇట్టి పరిశ్రమలను స్థాపించుట కోర్పుతోనేచియుండి యెడతెగక పాటుపడవలెను. ప్రభుత్వమువారు ప్రజలను పరస్పర సహకారములై పనిచేసినచో కాని, ప్రజలు వడ్డీలాభమునై కాక మానవజాతి లాభమునై తమద్రవ్యమును వెట్టుబడి పెట్టినచో కాని యిట్టిపరిశ్రమలను స్థాపించుటకు మనము యత్నింపకూడదు.”

“పరిశ్రమల యభివృద్ధికి మూలధనము ముఖ్యము. అది హిందూదేశమున సర్వము దుర్లభముగ నుండెను. మనమిప్పుడు పరిశ్రమలను స్వల్పములధనముతో ప్రారంభింపవలెనా, యధిక మూలధనముతో ప్రారంభింపవలెనా యని యాందో

The Fascinating Perfume OTTO DILBAHAR (REGD)

అందరి మనస్సును రమింపజేయు

ఆటో డిల్ బహారు

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందుకట్టి అపూర్వవాసనయును కలదు. ఆలోకహార సారాయి మొదలగువాటియొక్క సంబంధము బొత్తుగాలేదు. చేతిగుడ్డలోగాని చొక్కాయ నైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక సందనవసము మధ్యలోనుండు యెంత నుఖమయిన వాసనను ఆనభవింప వచ్చునో అంతఆనభవింతురు. ఇతర వాసనలు యేవేనియండినా యీ ఆటో డిల్ బహారు యొక్కవాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసివంపుడు.

- నెల 1/2 డ్రాము 1-కి రూ. 0.8-0
- ,, 1 డ్రాము 1-కి ,, 0.12-0
- ,, 1/2 అవున్సు 1-కి ,, 2.0-0

బ్రట్టో డిల్ బహారు నుగంధకార్డు ఒకటికి నెల 0-1-0.

వీటినితీయునప్పుడు బ్రట్టో డిల్ బహారు రస వేరును పరీక్షించి తీయవలెను. ఈనుగంధ దృవ్యములు ప్రతి వవాడనందలి గొప్పగొప్ప చేరుగల దుకాణములలో దొరకును. అట్లు దొరకనియెడల సోల్ ఏజెంట్లు సోల్ ఏజెంట్లు :—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అన్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం 153 జూమూమనీదు, బొంబాయి. మద్రాసు ఏజెంట్ :—మేహతా పురషోత్తమ్ మూర్తి, నెం 29, వైసబహార్ రోడ్, పూలంగడిసమీపం, మద్రాసు.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

కాటోల్ పాడరు.

మనుష్యులకు వరప్రసాదము దోమలు, నల్లులు, చిమటలు, చిమటలు, ఈగలు మున్నగు పురుగుల బాధల నుండి తొలగింపబడుదురు. ప్రపంచ ప్రసిద్ధివడిన జపాను వారిచే తయారు చేయబడినది.

నల్లులు, చిమటలు, ఈగలు, చిమటలు మున్నగు క్రిముల బుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టికె 1-కి ఆ. 0.5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారదోలును. 240 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి ఆ 12

మీ ఆరోగ్యపదార్థములకు చిమటలు, పడక టిండ్లయందు కట్టలును, దోమలును, పుస్తక పేటికలను చిమటలనుండి కాపాడును.

పేగు, ప్రైఫాయిడ్ మలేరియా రోగములు రాకుండ కాటోలు నిన్ను కాపాడుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నిమిషమైన నుండనేరరు. ఆనేక వస్తుప్రదర్శనములందు ఆనేక బంగారుపరికములను గొప్ప బహుమానములను పొందినవి. అజామి అండు కంకెని, ఒసాక, జపాన్ వారిచే తయారు చేయబడినది. పాడరుపాటములు మాదిరిచూచుటకుగాను కోరినచో పంపబడును.

పల్లెటూళ్లనుండి వ్రాసినవారు తమ చిరునామా, పోస్టు, జిల్లా, విడివిడిగా వ్రాయించవలయును.

సోలు ఏజెంట్లు:— టి. హర ఆండు కో, చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

శాసనములను. మూలభూమిలను నేని వెల లభింపజేయును; మూలభూమిలను నేని చుట్టును తక్కువ వెలల కమ్మవచ్చును. కొన్ని ప్రత్యేకములకు సంబంధించిన సుంపులపై నిబంధనలు మూలభూమిలను కావలసిన యంతయు నిర్వహించును; అట్టి ప్రత్యేకములను చిన్న యెత్తులైన సారంభించవలెనని నామభిప్రాయము. వెచ్చించబడిన ద్రవ్యము మీదిలాభములను నిరీక్షించుటకు పూర్వము, మనము కొంతదృష్టమును పరిశోధనాదుల నిమిత్తము వెచ్చించుటకు పూర్వముకలదు."

పూర్వామి కృత్రిమమునకు మరయుక ప్రధానాంశము, ఇది ప్రతిభము. నిపుణతాము, సాధారణ ప్రాతము, యంత్రప్రాతము. ప్రత్యేక విషయ విజ్ఞాన సుపాదా వాగ్ధము వివేకములకు పైకి వచ్చిన హిందూదేశమున జన బంధములేకముల శీతోష్ణాది పరిస్థితి భేదములను గుర్తించి స్వదేశీపరిస్థితులకును అనుగుణముగా ఆ విషయ విజ్ఞానము నెట్లు వినియోగించవలెనో మొట్టమొదట నేర్చుకొనవలెను. సాధారణ ప్రాతమును పుష్కరితమునైనది, చతుర గ్రహాదౌరమును; కాని శేషల మనముగ, ఆకాశాగ్రము, మరియు శిశువేత్తము. యంత్రములను నుమె మనకు ప్రస్తుతము వివేకములే కరణములు. అతి దీర్ఘ ప్రజామధురముగా వివేకము లే యంత్రములను నిర్మించుచున్నాము. మనంతట మనము యంత్రములకు నిర్మించుకొనగలగినట్టి నమ్మకము చింతలము పట్టును. ఈ లోపల సాంకేతికసాధనాలను సంఘటింపించి యిక్కట్లలలో చిక్కుకొనియుండు వస్తువులకుల కుదరేకపూర్వకమైన సాయము నేర్చుచుండవచ్చును. కనుక రూపకము చేసి సామయ్యము చేకమున చేసినదగును.

పూర్వామి కృత్రిమమునకు మరయుక యంశ మన కృత్రిమము. అది వివేకము. హిందూదేశమునది వివేకమును లభించు తెలివితేటలను గా పరస్పరభేదముగా ప్రవర్తించుచున్నాము. క్రేతముననువు మంచిదా చెడ్డదా యని చూడకున్నాము. మంచిదను కారణముచే వస్తువులను కొనబడుట లేదు; జనసమృద్ధిమైన నమ్మక చిహ్నము కలిగియుండుటచే కొనబడుచున్నది. వస్తువుల విషయమై యాలోచించి వానిని పరీక్షించి చూడకుండనే క్రేతము వానివిషయమై యొక నుభిప్రాయమును వెల్లుకొని బ్రహ్మజ్ఞులనున్నాడు.

కృత్రిమరకొకమాట చెప్పవలసియున్నది. ప్రస్తుతము మనకు సామగ్రి కృత్రిమమును సహకారమును సాకాశ్రోతమును విమర్శనమును కావలసియున్నది.

వివేకముగారి ప్రసంగము.

వివేకముగారి సానిగారు తా ముపన్యాసమున యభిప్రాయములన్నిటిలో నేటిభగింపబట్టు తెల్పి యీ క్రింద సంగ్రహించబడిన విషయముగా నుచ్చరించుచు:-

"ఈ దేశపు యువజనులు పౌరసంఘ దేశలో కష్టపడి పనిచేయుట కిష్టపడవచ్చును. ఈ పౌరసంఘము ప్రత్యేక పరిస్థితులను పరిగణనలోకి తీసుకొనియున్నది. పనిచేయుటకు మన యువని గౌరవమును పొందియెంతయు తమకు విషయము గ్రహించబడిన నే కాని, పరిశ్రమలన్నిటి పొంద నేరవు. మన పరిశ్రమలను బట్టి యిటుండ నిండు. కరకాళాధారములకు శిల్పకళల నేలయభివృద్ధిపరచుదు? అట్టివస్తువులు యూరోపులో విశేషముగ కొరవడుచున్నవి. కాబట్టి కరకాళాధారములకు శిల్పముల యభివృద్ధి యవశ్యమని నేను చెప్పుచున్నాను. హిందూదేశపు మూలభూమి మీద నేదో కొంత వడ్డీగొరవడవడం జేయు విషయమున పౌరుషముగాను వాగ్ధ్యం కలిపింపవలెను."

వివేకముగారు ముపన్యాసమునకు వివేకముగారి సానిగారి కృతజ్ఞతా పూర్వకమైన నందనము లప్పించుటగో సభ సమాప్త మయ్యెను.

యోగినిగారి విషయము:-

ఇదివరకు చెప్పినట్లుగా చిత్రాపేటలో భాస్కరరావుగారు గుంటు నుండి యోగినిగారు ఇప్పుడు కుంభినరము నీ. రాజగోపాల నాయుడుగారింట నున్నదనియు ఆయన నిరావేశముగా సంతోషమును తీసుకొనుచు ఆ నాయుడుగారి కొమార్తెయగు శ్రీమతి నీ. సుమిత్రాదేవిగారు మాకు వ్రాసిరి. ఈ యోగినిగారు నాయుడుగారి కొరికమైన వారింట నింకను కొంతకాలమునుండియును ఆమెను చూడగోరువారు చూడవచ్చుననియునుగూడ సుమిత్రాదేవిగారు వ్రాసి వారు. ఈ నాయుడుగారి కిదివర కుదరవలసిన వ్యాపారమునందీ ఇప్పుడు వచ్చుచున్న పరిస్థితిని కుంభినరమున నున్నారని ఆ లేఖలన తెలియుచున్నది.

కేంద్రీయ విశ్వవిద్యాలయము-మన విశ్వవిద్యాలయము.

I

(గుడిపాటి సూర్య నారాయణగారు)

కేంద్రీయ 17 కళాశాలల గలవి విశ్వవిద్యాలయమునకు కేంద్రీయ మొకయుండునో గదా యని మనకు దోషకమానదు. ఆ కళాశాల లన్నియు నా విశ్వవిద్యాలయమునకు జేరియున్నవి. ప్రత్యేక కళాశాలలు విశాలమై, గౌరవ పరీక్షల నిర్వహణ మూలసాసమై, వరతిగ్రహములతోడను, ఫలపుష్ప సమదాయములతో దులహునుండు ఉద్యాన వనములతోడను వివిధాలంకారములతోడను, రమ్య పార్వత్యములతోడను నలరారుచుండును. కనకశృంగములే కళాశాలలకు నన్నె దెచ్చునవి. ఆ కనకశృంగములలో నివసించు విద్యార్థులే కళాశాలలకు గౌరవమును పూర్తిని దెచ్చుచున్నారు. దానంతేనీ యావిద్యార్థుల గౌరవమేమి? భాగ్యమేమని చెప్పవచ్చును. స్వగతుల్యముగనుండు ఆవిద్యార్థులకు లోకసారీ గానినీర్వహించుటకునా!

కనకశృంగములను గుఱించి తెలిసికొనినవో విద్యార్థి జీవితమును గ్రహించ గలుగుచును. కనకశృంగములు సాధారణముగా కళాశాలలకు వంటియుండును. వారిని కళాశాల పరిపాలకులే పరిపాలించెదరు. ఒక్కొక్క కనకశృంగములో విద్యార్థులు నివసించుటకు విశాలములైన గదులు వరుసలు కరు నలుగా నుండును. అవి పార్వత్యములై యుండును. వీరికి గొంత దూరములో భోజనశాలలుండును. ఈ గృహములమట్లు సోక వెద్దగోడయుండి ఆ గోడను నులభముగా దాటుట కలది గానుండును. దాని సోక వెద్ద వ్యవహారుండు. ప్రతి విద్యార్థిగదిలో నెద్దవ లేక యొక్కరే యుండును. విద్యార్థులు పట్టణములోనికి బోగూడదు. పట్టణములోనికి బోవలసిన యెవల గురువులతో జేప్పవలయును. కొంతకుది విద్యార్థుల కొక్కొక్క గురువును యిమిదబడును. ఆ గురువే వారి యోగజ్ఞముల నరయుచుండును. వారి ప్రవర్తన మొదలగునవి వానికి దృష్టిగా నుండవలె వారిని నతడు వెదలగొట్టవచ్చును. భోజనమును గదులలోనికి తీసికొని వచ్చెదరు. లేక యిష్టపడినవారు భోజనశాలలకు బోయి భుజింపవచ్చును. రాత్రి 8 గంటలకు నవ్వుటికి భోజనము జరచిన వస్తుటకు ప్రారంభించెదరు. అప్పటి నుండియు కనకశృంగములొక్కొక్క వెద్ద ద్వారమును వాళ్లు జేసెదరు. ఏ విద్యార్థియు బయటకు పోగూడదు. కళాశాల విద్యార్థులకి తెలియుటకు ఒకటరాయి వెద్ద గొనుట భరించునని యుండవలెనని రాత్రులలో "బుల్ డాల్స్" (కామి-వృక్క-లు) అను విశ్వ విద్యాలయ నేరకులు విద్యార్థుల ప్రవర్తనలకు గుఱివెట్టుటకు దిగుచుండును. విద్యార్థులు కుళ్ళాయి, గొనుచు జేసికొనెదరు గాన నేరకులు నిమిషముగో వారి గురుగోన గలరు. కావలిగొన్న ఏదిగమైన గమ్మని ద్రవమును గురుగోనను, దయలేక విద్యార్థి కారులతో నులుగా దుదయమునే చెప్పెదరు. అప్పుడే కారులు తప్పుబట్టి తీసికొనురు. కొన్ని సమయములలో విశ్వవిద్యాలయమునందీ వెళ్లకొట్టెదరు. అట్లు బహిష్కరింపబడిన విద్యార్థులు కేంద్రీయమునందుట లేక వలసవచ్చును. చతురవలసి గంటలలో క్రమంగా జరుగవలసిజే. అట్లుకు సమయములో నాట్లాడవలసినదే. ఇ. తే. ఆ విద్యార్థుల ప్రతిజ్ఞ. చాల మంది విద్యార్థులు అట్లే చేయుదురు. దానంతేనీ వారు మిక్కిలి గౌరవముగా బోతుల నిచ్చి గౌరవపుటకును బ్రతుక గల్గుచున్నాను. విద్యార్థిధానమే రీతిగ నున్నదని యాలోచించిన యెవల నిక్కడకుంటే మిక్కిహాయిగ నున్నదని చెప్పవచ్చును. ఉన్నతపాఠశాలలో పూర్తియైన పిదప గౌరవపట్టబోతు (బి. ఏ. ఆర్యు) మూడు సంవత్సరములు చదువునలెను. మూడు సంవత్సరములకు రి నిర్ణీతకాలముల చొప్పున (టర్ము) రి నిర్ణీతకాలములు జరిగిన ఆపదమును బొందుట కర్హులు. మూడు సంవత్సరములయొక పిదపనే పరీక్షచేయవలయుగాని యీరోపుగా నెట్టిరీతియు జేయువచ్చు. ఈరోపుగా వారివారి సహజ బుద్ధిమాత్మ్యతకు నిర్భిన్న పరమగోనుచు తమ గురువులయొద్ద బాసగా జనువుచుండవలెను. బి. ఏ. ఆర్యుకాక శేషల పట్టపరీక్ష (బి. ఏ. ప్యాస్) కొలురు రి నిర్ణీతకాలములు మాత్రమే గడవవలెను. సంవత్సరము కౌకపర్యావరము పరీక్ష చేయుటకును. పరీక్షలకు నానుము ఆవిశ్వవిద్యాలయము వారికి తగిన తగవు. పరీక్షలకొలురు విద్యార్థులకు నలులవలె నలులరు. కాని

వారిని మంచివారిగ జేయుటకు; విద్యాధిక్యతను, నూత్న బుద్ధిని, గౌరవాన్నతను గలుగజేయుటకును బ్రయత్నించెదరు. అలాగున నే వారును వృద్ధిబోసిక వచ్చెదరు.

మఱియొక ముఖ్యమున విషయము గలదు. ఉన్నత పాఠశాలలోని విద్యుతు గ్రహించిన పిదప కళాశాలలో ప్రవేశించిన పిదప నేదియోయొక విషయమును ప్రత్యేకాభ్యాసము కొలురు నైమర్గజబ్బుక యుచ్చు కొని దానిలో పట్టనే పరీక్షకు నుండెదరు. కాని యాడు నాలుగు విషయములులేవు. ప్రతివిద్యార్థియు దానా రెండులేక మూడు సువత్సరములు ఆ విషయ విషయములతోనే కాలమును గడపును.

సంవత్సరము మూడు రి నిర్ణీతకాలములుగా జేయుబడినది. అక్కడ బాస్, బాలై అగష్టు తెల్వెంబరు నాలుగు మాసములును జేసవలయును. ఈ నాలుగు మాసములు కళాశాలలు మూయుబడియుండును. అక్టోబరు నెల మొదలు డిశంబరువరకు క్రిష్టమసమును సంవత్సరముగా వాడబడును. జనవరిమొదల మార్చి వరకు మఱియొక నిర్ణీతకాలము, మార్చిమొదలు మేవరకు మఱియొక నిర్ణీతకాలము. ఈ నిర్ణీతకాలములలో మాత్రమే విద్యార్థులు కేంద్రీయమునందురు. జేసవి తెలపులలో నాపట్టణములో గాని, పట్టణములకు రి మైళ్ల దూరములో గాని యుండ గూడదు. ఏలయుగా విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన యేవిద్యార్థియైనను నేతకృతజీవనము విశ్వవిద్యాలయ గౌరవమునకు లోటువచ్చునని భయము. కాబట్టి విద్యార్థులకు తెలపులలో నక్కడను గానియు. కాని బి. ఏ. ఆర్యు చతువువారెరైనను దయ సాధ్యముల యిష్టముమీద నాపట్టణములోనుండి గురువుయొద్ద విద్య నేర్చుకొనవచ్చును. బి. ఏ. ప్యాస్ కోర్సువారు మాత్ర మిలాగున జేయుగూడదు.

సంవత్సరములో మే నెలయే వారికి మిక్కిలి ఆనందకరమైన నెల. అప్పుడు సర్వజనులును సంతోషముగా నుండురు. విద్యార్థులు ఆటలు పందెములు మొదలగు నాయాసములతో గాలములు బుచ్చెదరు. విద్యార్థులకు అప్పుడప్పుడే పరీక్షలకును. వారు సంవత్సరముగా నుండెదరు. ప్రత్యేక కళాశాలకు ఒకటియో రెండుో వానలుండును. వీరు వార పందెములకు జేసెదరు. ఒక కళాశాలవారు మఱియొక కళాశాలవారితో జేసెదరు. వచ్చినవారిని కళాశాలవారు మిక్కిలి గౌరవము జేసెదరు. ఇవి కళాశాలల గౌరవముగా నెంచెదరు. వార పందెపు దినములలో నడితీరమునకు ఎంతమందియో వచ్చెదరు. చాలి తీరనలయుగాని చెప్పటకు గాని వ్రాయుటకు గాని తీరదు.

గురువులు, విద్యార్థులు కలసి మెలసి యుండెదరు. విద్యార్థులు భక్తిశ్రద్ధలతో నుండెదరు. గురువులు దయాధ్రి వ్యూరములై యుండెదరు. ఇట్లు పరస్పరమైత్రీ పెంచుకొని తెల్లదండలకు దూరముగా నుండియు, పరకేతమైనను బోధక బోధితులు సోదరభావముతో నుండెదరు. నానాకేతములకుండి వివిధకాతుల విద్యార్థులు వచ్చెదరు. ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్కరికంటే బుద్ధిమాత్మ్యత కలిగి యుండురు. ఈ దేశములో తాను తెలివి గలవాడనని గర్వించిన యేవిద్యార్థియైనను ఆపట్టణమునకు బోయి విద్యార్థులలో జేసె యెవల నాగర్వము వదలిపోవును. తాంకంను వృద్ధిబొందును. ఆ కళాశాల విల్లి వృద్ధిని బొందించును. అట్లు గౌరవమును అత్తునెట్టి, సత్సరీకర్తవ్యమును వృద్ధిజేయును. మానవస్వాతంత్ర్య జ్ఞానమును వృద్ధిజేయుగాని మన విశ్వవిద్యాలయమునలె విద్యార్థులు జీవితములను నభివేషింపుచు. అక్కడ ప్రతివిద్యార్థియు నతానాపూర్వక బలిష్ఠ కర్మము కలిగి వర్ధి జనుండును. పరీక్షలును జేసి, వారికి సాధారణముగా సోకపూర్వముగా గానించెను. ఎల్లప్పుడు నుభుముగాను, జేప్పగూడు, కాంతముగాను గడపుచుండును. కేంద్రీయ విశ్వవిద్యాలయములో బోతుల గడతేరే వారికెట్టి గౌరవమును పృథ్విక్షముగ జూచుచున్నారము. విషయమును విశ్వవిద్యాలయమును గుఱించి చెప్పటకు ప్రారంభించిన తోడనే నునననకమాదివిచారంబొడముచున్నది. మనకు విశ్వవిద్యాలయము 25 జిల్లాలలోని విద్యాలయములలో ఒకటిగా నుండెను. ఈ

25 జిల్లాలలో 81 కళాశాలలుగలవు. కళాశాలల సంఖ్యను సరిగ్గుచుండు కొన్ని మాత్రమే గలవు. కనకశృంగముల కళాశాలలు తక్కువయే నామభిప్రాయము. ఉన్నతపరీక్షచేయులో నూరుగురు విద్యార్థులుండుటకైనను నేలలేకయున్నది. భోజనశాలలు నానకంటియున్నవి. కాని పట్టణములలోని పూటకూళ్ల యిండ్లకంటే నీదముగా నుండునది వ్రాసిన అతిశయోక్తిగా నేరదు. విద్యార్థుల లాగ్నములలో నుండెదరు. ఎవరో యొక గురువు సమీపములో నుండుటయు గలదు. లేక ఛావుటయు గలదు. అతి విధి యేమరుగా? విద్యార్థుల యోగజ్ఞముల నరయుట, విద్యార్థులకు నుంచి యుండవలెను జేయుట, నీదియైన జీవితమును గడపునట్లు చేయుట మొదలగునవి.

చి చాగు పోవేళించిరి. ఎమ్మ. యు. సి బోలిం గేమాత్రము
సాగడముగ నుండలేదు పగులు అతిశయితగతిగతి నెక్కు

செய்யுள் 5 இல் 8 பாடல்.

[illegible]

ఈనట్లుగా ఆటకాండగా మొనకాండ పెక్కుం
 క్రువై ఎ. ఎ. ఎ. వైపు ఆటకువ ఆట మిక్కిలి
 ముచ్చటకు స్వాస్థ్యకును నుడెను. మామటకు ఆనే
 కునుచున్నామండి. ప్రథమవ ఎమ్. గూ. సి. వారు కొట్టు
 తును దిగి. కాని పలకేగుముకట్టి బాలన్యూలోను ముంద
 ఆ ఆలేక పగురులేమి గూ చేతుక మరలిచ్చెను. అయినను
 మాత్రాజులు బాలనుకనప్ప కొంతవివర మ్మకనాడి 19, 22
 పగురులేసిరి. పవపడి ప్రజేబాధికి వారలలోనొకరయినను 9
 పగురులకు పైవచేరులేను. అందఱును బోటుయవపుకు పగురు
 లు96 మాత్రమేచేరుబడియుండెను. కృష్ణస్వామి 26పగురులిచ్చి
 రి మంది వికెట్లు తీసెను. సార్థ సార్థి పగురులు పగురొకంబో
 నుగి 2 వికెట్లు తీసెను. కుమారు 3 ఘంటలకు వే. ఎమ్. వి

[illegible]

కుష్టుకులైలము

జులై 1 కి వెల 0-8-1 వి. పి. సహా 0-12-1
ఈ కుష్టుకులైలము పొడవు, బొట్టి, తెలుపు, నలుపు
కుష్టుకులైలము రాయుటకు ఉపయోగించును.
అమ్మకాంక్షకు డి. 6, శాంతిపట్టి, మదరాసు

వాతావరణ సీతీ.

1915 సం॥ ఆగస్టు నెల 26-వ తేదీ.

ప్రదేశములు.	కడచిన 24 గంటల లోగా, నీడను ఉష్ణోగ్రత	వర్ష పాతము.				
		గ్రా. ఉష్ణ.	రా. ఉష్ణ.	కడచిన 24 గంటలలో గరిష్ఠ ఉష్ణ.	కడచిన 24 గంటలలో నిమిత్త ఉష్ణ.	కడచిన 24 గంటలలో నిమిత్త ఉష్ణ.
గోపాలపురము	29.527	91.5	81.0	01.1	15.8	22.25
వాల్తేరు	29.525	87.6	76.2	03.0	29.2	15.23
కాకినాడ	29.551	89.2	77.1	0.88	21.5	16.61
బందరు	29.595	86.8	76.2	06.0	24.2	18.49
గుంటూరు	...	89.7	75.5	07.5	20.18	...
నెల్లూరు	29.662	87.4	77.1	...	8.88	8.04
మద్రాసు	29.693	92.2	80.8	...	11.48	11.67
కడపూరు	29.716	89.5	78.2	...	9.5	0.35
నాగపట్టణము	29.736	91.0	74.9	...	6.87	8.85
కోలంబూ	29.814	85.1	78.0	...	38.91	26.67
తిరువనంతపురము	29.832	82.0	76.2	00.2	45.59	33.99
కోచ్చిక్	29.822	88.4	72.9	0.37	88.1	79.8
కల్లికోట	29.816	82.5	71.8	0.20	86.8	49.1.54
మంగళూరు	29.834	80.1	73.0	0.56	80.0	10.67
బొంబాయి	29.735	81.5	75.4	12.1	62.84	56.28
హైదరాబాదు
అనంతపురము	...	80.9	72.8	0.12	9.44	8.69
బళ్లారి	29.717	82.1	72.7	0.05	18.57	8.58
కర్నూలు	29.728	83.7	72.4	0.85	10.59	14.44
కడప	29.697	83.4	76.5	0.05	11.85	14.25
తెలంగాణ	29.746	79.2	66.6	0.01	17.37	17.81
కోడెకనాట	22.709	61.8	52.7	...	23.47	25.08
ఉదకమండలము	22.928	60.2	52.2	...	37.00	31.32
కోయంబూరు	29.778	88.3	71.4	...	9.57	8.05
నెల్లూరు	29.712	86.7	74.5	...	20.22	18.18
నెల్లూరు	29.763	89.0	72.6	...	20.54	19.85
తిరువనంతపురము	29.785	92.9	78.5	...	9.98	11.07
పునకోట	29.740	93.5	76.9	...	19.77	14.52
చుమర	29.789	92.8	76.6	...	12.27	11.76
తిరువల్లి	5.93	5.78

వాతావరణము సాధారణముగ కొద్దిగా మారుచున్నది. బంగాళాఖాతమునకు వుత్తరమున వాయుభారము తగ్గి యుండుటచే ముఖ్యమైన గాలి అనిష్టము మారకయున్నది. ఆకాశ ప్రాంతములందును, వంగరాజ్య సముద్రతీరముందును వాయుచలనము ఉత్తరదిశగానున్నది. అచ్చట నుంచి వాన గురి యొట్టుగా వెలియవచ్చుచున్నది. బొంబాయి సముద్రతీరముందు గాలి వాయవ్యదిశగా తిరిగియున్నది. ఇతర ప్రాంతములందు మార్పులే లేవు. మధ్యపాక్షాన్నిటి దత్తమండలములలోను దక్షిణ నేలములలోను తగ్గి యున్న చెన్నపట్టణపు సముద్రతీరముందు హెచ్చి యును వున్నది. కనీస వర్షాన్నిటి అన్ని ప్రదేశాలందును సాధారణముగా వుండు దానికంటె తక్కువగానున్నది. రాత్రి వర్షాన్నిటి సర్వములలోను దత్తమండలములలోను సాధారణముగ వుండు దానికంటె తక్కువగాను, యితర ప్రాంతములందు సామాన్య నిత్యము లేక కొంచెము అధికముగాను వున్నది. ఉత్తరపుకొనను చెన్నపట్టణము సముద్రతీరముందును తప్ప యితర ప్రాంతములందు లేని అధికముగానున్నది. ఆకాశము నిండు మబ్బులు క్రమముగా యున్నవి. పడమటి సముద్ర తీరముందును ద్వీపకల్పమునకు వుత్తరమునకు మాత్రమే వచ్చు ముసలియున్నది. రాజధానికి వుత్తరమున బహుశ మంచి వర్షము గురియగుచున్నది. బంగాళాఖాతమునకు వుత్తరమున గొప్పచుపాను పట్టు మూడనలు కొన్నిగలవు.

ఆర్. ఎల్. జోన్సు,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

స్థానిక వార్తలు

దీపముల వేళ:— నెల రేపు సాయంకాలము 6-58 గంటలకు దీపములు వెలిగింపబడును.

కామనాన స్థితి:— గుట్టి సభికోష్ఠ స్థితి 92.2 డిగ్రీలు, అపహాస్థ స్థితి 77 డిగ్రీలు.

కెల్వీన్ డ్యూ తపాలాఫీసు:— ఈ తపాలాఫీసున ఇంతలో జేరిన 300 అఫీసును వచ్చే సెప్టెంబరు 1 వ తారీఖున కెల్వీన్ డ్యూలో నెం. 181 మూలముతో మార్పుచును.

వేవేరి తపాలాఫీసు:— ఈ తపాలాఫీసును ఇంతలో జేరిన 300 అఫీసును వచ్చే సెప్టెంబరు మొదటి తేదీన వేవేరి నెం. 112 పోరచివాక్కు పోస్టాఫీసుకు మార్పుచును.

బాంబారు పోస్టాఫీసు:— ఈ పోస్టాఫీసును వచ్చే సెప్టెంబరు మొదటి తేదీన నెం. 181 బాంబారు పోస్టాఫీసుకు మార్పుచును.

కీర్తిశేఖరై న మిడిల్పాస్ట్రాగు:— ఈ నెల 30 వ తేదీ సాయంకాలం 5-40 గంటలకు దేవురాజు ధాని కళాకాలలో కీర్తిశేఖరై న వి. దక్షిణాపా. మిడిల్పాస్ట్రాగు నిరంతర స్మరణములై యుండుటకు ఏమి చేయవలయునో యోచించుటకు ప్రావెనల్లయ్యగారు, ప్రస్తుతపు విద్యార్థుల యొక్కయు, పూర్వము విద్యార్థులుగా నుండినవారియొక్కయు సభ ఒకటి సమయము.

ఇండియాగివర్నమెంటు వారి వాణిజ్యపరిశ్రామిక ప్రకటనము:— కడచిన ఏప్రిలు 26 వ తేదీని కొచ్చిను చెయివాగవర్నమెంటు నెయిగానలో విశేషములు దిగుటకు గురించి జేసిన ఏర్పాటులు:—

ఈ తేదీముదలు రూఢియైన అధికారపత్రిక గలవారును వారి జాతీయ రాయబారిచే గౌరవంతో యియ్యబడ్డవారును దగ్గ నితరులు ఈ అధికారములలో దిగువన ఇచ్చట దిగి కాపురము జేయవలసిన వారు పోలీసు ముఖ్యాధికారికి నుండి వచ్చేకమైన అనుమతిని బొందవలెను; 2) గాలి వుత్తరపు లేని విశేషములు ఏదోనో వుండవలెను. ఉత్తరపు లేక దిగువ వారిని వారి చేతిదబ్బుతోగాని, దబ్బేమియు లేనియెడల వారిని ఏక్కించుకొని వచ్చిన ఏద అధికారుల భుక్తితో గాలి మరుచటి స్త్రీయలలో పంపి తన దము. ఉత్తరము నుండివచ్చు ప్రయాణికుల యెడల గాలి జేయబడిన ఈక్రింది ఏర్పాటులు ఇక మీద దక్షిణమునండి వచ్చుటకు గూడ చెల్లును. — నాభిగర్భ పదవ మీద ఒక పోలీసు ఉద్యోగమును చెల్లవలసినది. ఏక అధికారి తనకు ఒకమీదకును విశేషములందలి బాధితమును వారికులుగానుండు విశేషముల బాధితమును యివ్వవలసినది. విశేషములను దిగువన ఇచ్చి చేయటకు ఏదో అధికారులు చేయగలిగినంతవరకు పోలీసు వారికి సహాయము జేయవలెను. (వెంచి పాడుసాలైనను, వారికి అలాగే నుండు వారైనను వారి జాతీయ తన వ్యవహారమునకును దిగువన వారు ప్యాసు పోర్టునుగాని లేక వారిస్థితిని చెలియవలెను; 3) తన ప్రత్యేకములనుగాని చూపవలెను. ఆటంకంలేకుండుము లేనివారును వారి జాతీయ విధిని పూర్తిగా సహజ గాలివారును అధికారులకు విశ్వాసపాత్రులగువారికేగిని బాధితములయొద్దకు దిగుటకు వుత్తరాలి కుబురును. గవర్నరు జరజలగాను విశేషముల రాకను గురించి అనియమముతో చేరిన విశేషముల ఏర్పాటులకు దిగులను మార్చేమియును కలుగను.

రామచంద్రపుర కరణముల సంఘము:— “ఈ నెల 22 వేరే గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురం తాలూకా కరణముల సంఘము అక మేట నావేళ్ళరంగ్రామంగా కొంత మంది కరణములచేరి పోలయూర కరణంగాని ప్రసిద్ధిగా వీర్వరమిగిరి. వారు ఈ తాలూకాలో గూడ కరణములందరు ఏకమై తమకు కలుగుచున్న యిబ్బందులను తొలగించు నిమిత్తము మనమంతరమువారికి తెలియవచ్చు కొనట అవశ్యముయై యున్నదియు సంఘముగా ఏర్పాటు కావడం ముఖ్యమై వున్నదియు సంఘోద్దేశ్యమును గురించి ముచ్చటించి సభ జరిగి. ఈ సంఘమునకు కేటర్ గోపాల తోడు కరణంగాలైన నందూరి వెంకట నారాయణరావుగాని కొరగా వారు యీసవనికి సమ్యుతించి. వారు యీసంఘము యొక్క వివరమును గురించి విపులముగా తెలియచేసి సభా

సంతరము రాజధానిగురించి ఉపన్యసించి. ప్రసిద్ధిగా వారు మన తాలూకా కరణములందరికి ముందు తెలియపరిచి సభ జరిపించి తీర్మానములు ముందు సభలో చర్చింపబడుననియు తెలియచేసిరి. ఆసంతర నిమిత్తము సభవనిచ్చేసిన కరణములందరు సుఖములను పొందుతూ గా. చందావారుగాను చేరి సమయముగా అభిమానులవారై వుండుట సమ్యుతించిరి. తిరువార ప్రస్తుతం జరగుచున్న విశాఖలోను గ్రామమును శ్రీ మన చక్రవర్తి గారికి గాను గలగుగాక యని వైదమున ప్రార్థించును సభ ముగియవలసినది తెలియ చేయుట కెంతయు సంతసించుచుంటి. అని సభ్యులలో రామారావు గారు వ్రాయుచున్నారు.

పంజాబు వివరీతపు లేఖలు. లాహోరు ఆగస్టు 25:— 5000 రూపాయలు మేము తెలియవచ్చిన చోట మే మొసగిన 7 కువులలోపల సంచకపోయి నయెడల నిర్మాచంపి, నీయాన్ని ధ్వంస మొనర్చుచున్నాము. అంబాలాలోని వర్షపాత నిజమానిహాజీర్. అకవాని కొక శతావధి. ఇట్టి లేఖలు ఇటీవలనే ఢిల్లీలో కొందరికి కూడ చేరినవి. ఢిల్లీ వాసులకు చేరిన లేఖలను యీలేఖకు పోలి నువారి సరిపోల్చుచున్నారు. మాకు పోలీసు సహాయముగ ముగ కావలయునని అంబాలాలోని ప్రజలు కోరుచున్నారు.

గులామ్ హుస్సేను అను తోటవాసు. లాహోరు ఆగస్టు 25:— భయపెట్టుచు నుత్తరము ప్రాంత లాహోరులోని కోట్లకొద్దైన రావులపాద్యుల రావోచక్ర దాన్ గారికి 9000 రూపాయలను రాబట్టుటకు యత్నించెను. అనువరముకొంద తోటమాలి గులామ్ హుస్సేను అకవాని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారియెడల యాత్రవరుమున విచారించ బడెను. ఢిల్లీ వాస్తవ్యుల కొందరికి ఢిల్లీ లేఖల చేరినవియు వాటిలోని అంశములను, తమకు వచ్చిన ఉత్తము లోని అంశము లొక్కతీరుననే ఉన్నవియు రావులపాద్యుల గారు విచారణకు ప్రారంభమున కొద్దికాలము ముగిచిచేసిరి. కొన్ని కోజులవరకు ముద్దాయుకొనకు ప్రతిక్షించి: తమ వాటి, ఆతని కలసికొని, ఆతని నొకదాఖాస్తుకు ప్రాంతిపెట్టుచు బల వంతపరిచి ఆతనిచేత ప్రాయశ్చిత్త ఆ కాగితమును సంపాదించ గలిగినది కేసుకు దర్యాప్తు చేసిన హెడ్ కాన్ స్టేబులు సాక్ష్య మిచ్చెను.

రయల్ కర్మాగారములకు ముద్దాయు తోటవాసుగ నుండెనయు, అతడు ప్రాయశ్చిత్త వాదనయు, ఆ కర్మాగార ములకు పరిచేయు మరియొక నేరముచే చెప్పెను. దర్యాప్తుకు దగు హాజర్ డెస్ గారి సాక్ష్యము నిమిత్తము కేసు పొడిగించ బడెను.

ఇరువురు బాలురు చెరువులో పడిపోవుట. లాహోరు ఆగస్టు 25:— అయ్యతనము గలిగి గోల్డెన టెంపులకుగల్గు సుగంధమున స్నానము చేయుటకు పోయిన వారిలో ఇరువురు బాలురు పడిరి వీరిలో ఒకడు మెట్టునుండి జారెను. వీరిని తి బారి వీరిని కావాడుకుట చెందవారు వెల్లెను. ఇరువురును చెరువులో నూలిరి. వీరిద్దరును సోదగలు. 15 నిమిషములకు వీరిని చెరువునుండి తీసిరి. ఒకరినొకరు కాగి లించుకొని యుండిరి.

సనాతన ధర్మార్థ సరణము గు 5000 విరాళము. లాహోరు ఆగస్టు 25:— విద్వంసు సనాతన ధర్మార్థ సాయలను గాడ్లిచేయటకు ఆసాదించుకూ గాను 50000 విరాళ ముంపిరి. ఇదివరకెట్టి విరాళముల పొందుగిన వారెవరు లేరు.

ట్యాంకుకు గ్యాసిస్ అను వ్యాధి. లక్నో ఆగస్టు 25:— లక్నోలో ఈ వ్యాధి మిగుల వ్యాపించియున్నది పునఃపునః శ్రీ లక్నో మున్సిపల్ కమిషనరు. ఫోహాపట్టి నుండి మహమ్మదీయ శ్రీ అధికముగ ఈ వ్యాధివలన మృతికొందరి.

మొసూరు. మొసూరులో పసువుల జనాభా. మొసూరు ఆగస్టు 25:— 5 సంవత్సరముల కొకసారి జరుగు పసువుల జనాభాను 1901-02 లో జరుపుటకు మొసూరు వారతము వారు తుత్తుల నొసగిరి అంబాలకు 10000 ల నొసగిరి 1902 వ సంవత్సరము జనాభా మాసాంతముగ వున్నది సాధారణము మొసూరు రివిన్యూ కమిషనరుగారు చేయగలరు.

విషయము క్రమణిక.

హిందూదేశ చరిత్రము కాలిక్పద్ధి	2
హిందూదేశ చరిత్రము కాలిక్పద్ధి - మహాభారతము	3
వృత్తాంతము - క్రీడా వార్తలు	4
సాహిత్య వార్తలు	6
ప్రభుత్వ వార్తలు :-	
జాతీయము	6
సామాన్య సంగ్రహము	
విదేశీయ వార్తలు	7-8
దేశీయ వార్తలు	9-10
విదేశీయ తంత్ర వార్తలు	11-13-13
సామాన్యము	14

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ ఆగష్టు నెల 26-వ తేది

గురువారము

వేరుశనగలు.

మన పరిశ్రామిక శాఖాధికారి వేరుశనగను గురించి ప్రకటించిన యొక క్రొత్త ప్రకటనము ముఖ్యముగా గమనింప దగియున్నది. అందులో కడచిన నెలలనుండి కలిగిన స్థితివర్తితములు యున్నది. త్రైలోయగారి ననుసరించి నేడు ప్రాంత సంకలి మాట్టెల్లు సగమున మన వేరుశనగకు నుండు ధర యుద్ధమునకు ముందుండిన ధరకంటె నెక్కువ తగ్గలేదు. కాని ఇండియాలో మాత్రము కడచిన సంవత్సరము 41 రూపాయలకు పుట్టి యమ్ముగా ఇప్పుడు 28 రూపాయలకు పైన ధరయే లేదు. కారణము ఇచ్చటినుండి తీసికొని పోవుటకు నగుకర్షులు అనగా స్టీవరు లేటులు మూడింతలు పెరిగి యుండుటయే. మనపరిశ్రామిక శాఖాధికారి గారి యభిప్రాయమున నీ లేటులపెగుడుల యుద్ధా సంకరము కూడ వెంటనే తగ్గి పోవాలను. అందు చేత మనరైతునకు పుట్టిక రు. 28లకంటె నెక్కువ గిట్టు తరుణము త్వరలో రాదు. ఆకారణముగా నాతడికి యమ్ముకొననిచో ముందును అమ్ము కొనజాలను. త్రైలోయగారి ననుసరించి యుద్ధము ప్రారంభమయిన పిదప మాట్టెల్లులో వేరుశనగ నూనె పరిశ్రమకు ఆభ్యంతరము కలుగుటకు గాను గలిగి యెగుడుతీ కాకపోవుటయే కారణము అని భూభూ యిల్లవల నానానుగమిడివి 18,000 లున్న అనుకొనెనది. మాట్టెల్లు యథాప్రకారము పరి శ్రమచేసికొనవచ్చును. ఆకారణమున త్రైలోయగారు మనరైతులు వేరుశనగను రు. 28 లకే యైనను భారాళముగా నెగుడుతీ చేయవలసినదే యని యను అట్లుచేయుచు వారిదే లోపమగుననియు తాము ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువుమీద వేరుశనగ విత్తున నలుపు య త్రములు రెండు తెప్పించిర నియు మూడవది దొరకనందున నికను తెప్పించ నుండిరనియు ఇప్పుడు వేరుశనగ విత్తునకు సంరక్షణ యవసరము లేదు గాన తాము తెప్పించుట మాని వెయు చున్నామనియు వ్రాయుచున్నారు. సం రక్షణకుగాక పరిశ్రామిక అభివృద్ధికై ప్రభుత్వము వారికి పెద్దవిల్లులు మజారు చేసిననియు దానిని వడలిపెట్ట నవసరములేదనియు తాము యంత్ర సానుగి తెప్పించుటకు వ్రాయుటలో నాగ్లభూమి లోని కర్మగారమును నచ్చటి ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనము చేసికొనినందున నాయంత్రసానుగి నచ్చుట కష్టమునను పరిశ్రమ చేసి కొంత యావస్థముగా వైనను నచ్చునట్లు పరచిరనియు

వచ్చిన పిదప పని ప్రారంభమగుననియు కూడ వ్రాయుచున్నారు. ఇప్పుడు యుద్ధసమయము. యంత్రసానుగి దొరకుట కష్టము పరిశ్రామిక పరికిరము లొనగూర్చుట దుర్లభము. ఈవిషయము లను మేము నెరుగుచుము. సామాన్యవిజ్ఞానముకల లోకులు నెరుగుదురు. ఇన్ని ఇట్లులున్నను మన పరిశ్రామికాభివృద్ధి కిదియే సమయము. ఇట్టిసమ యమున తాత్కాలికలాభ మపేక్షించుముకాదు. స్వల్పవిచారణతో విషయములను వదలుట వివే కము కాదు. ఈమాత్రములను జట్టిచూడ నుత్సా హవంతులుగా నుండవలసిన మాపరిశ్రామిక శాఖాధికారిగారు తమ పోట్లనందు నేరుకెగను మాట్టె ల్లునకు నెగుడుతీ చేయుటని బోధించుట ముఖ్య విషయముగా నీటికొనినట్లు ప్రవర్తించుట మాకు తృప్తికరముగా లేదు. మనము వేరుశనగ పెంచుట యేమి. రు. 28 లకు నమ్ముట యేమి? రమారమి రు. 40 లకు క్రొంచినారు కొనుట యేమి? మధ్యన స్టీమరు కంపెనీలు రు. 2 లు తినికేయుట యేమి? అపవృత్తపు పుట్టిన యీభూమికి కూలివాలియైన లేక దానినండి సున్నితవస్తువు వేలమైల్లో సిద్ధ మగుటయేమి? వ్యవసాయ భూమియగు నీదేశము న మహాపయోగకారి యనందగు గానుగమికి మనకు లేకపోవుటయేమి? మాపరిశ్రమ శాఖాధికారి మాగ్లముల సరయరాదా? తాప్రారంభి ప నుండు నొక్కమిల్లులో నెక్కువమిల్లులు పనిచేయు టకు ప్రోత్సహించరాదా? అంత పెద్ద మిల్లులు గాకున్న చిన్న పరికరములులేవా? కావలసియుం డిన చిన్న పరికరములు జపాను, అమెరికాలు పంపలేవా? పెద్దపరికరము అమెరికా యందుండ వా? నీవి విచారణయైన చేయబడినదా? ఇవరకు చేరుకున్న నిప్పుడేల చేయరాదు. మనప్రాంత వాంగ్మయల యాలోచనా శక్తులంత పేదపడినవా?

చెన్నపురి న్యాయ కళాశాలయొక్క 1914-15 వ సంవత్సరపు కార్యనివేదిక మాకార్యాలయము చేసినది. బి. ఎల్. తరగతిలో విద్యార్థుల సంఖ్య యధికమైనదిగాని ఎఫ్. ఎల్. స్టీడర్షిప్ తరగతుల విద్యార్థుల సంఖ్య యంతకంటె అధికముగా తక్కువైనది; మొత్తముమీద 1913 వ సంవత్సరమున 504 మంది విద్యార్థు లుండిరి; ఈసంవత్సరము 500 మంది మాత్రమే గలరు. 1914 వ సంవత్సరము కళాశాలనుండి బి. ఎల్. పరీక్షకు 130 మంది పంపబడిరి, 107 మంది కృతార్థులైరి; దానికొ దటి సంవత్సరము 179 మంది పంపబడి 104 మంది కృతార్థులైరి. అట్లే ఎఫ్. ఎల్. పరీక్షకి సంవత్సరము 244 మంది పంపబడి 137 మంది కృతార్థులైరి; క్రిందటి సంవత్సరము 286 మంది పంపబడి 144 మంది కృతార్థులైరి. స్టీడర్షిప్ పు పరీక్షకి సంవత్సరము 55 మంది పంపబడి 24 మంది కృతార్థులైరి; క్రిందటి సంవత్సరము 85 మంది పంపబడి 52 మంది కృతార్థులైరి. ఈసంవ త్సరము బి. ఎల్. ఎఫ్. ఎల్. పరీక్షల ఫలములు గతసంవత్సరపు ఫలములకంటె ననుకూలముగ నున్నను, స్టీడర్షిప్ పు పరీక్షల ఫలములు మాత్ర ము వ్యత్యాసముగ నున్నవి. కళాశాలనుండి స్టీడర్షి పు పరీక్షకు వెళ్లినవారి ఫలిత ములు మాత్రమే కాక రాజధానియొక్క యా పరీక్షకు వెళ్లినవిద్యార్థులయందలి ఫలితములుకూడ నట్లే తగ్గి యుండుటచే, ఆలోపము పరిశ్రా ప్ర మాణము నుద్దేశపూర్వకముగా హెచ్చించబడుట చే కలిగియుండవచ్చునేకాని విద్యార్థులలోలు వల నను ఉపాధ్యాయులలోలు వలనను కలిగినది కాదని ప్రిన్సిపలుగారు సమాధానము చెప్పియు న్నారు. అతిసంఖ్యకములగు తరగతులను విభా

గించి వారిచే నేర్వేటగా విద్యాభ్యాసము చేయు చుట కనుకూలమగునట్లు ఎక్కువమంది యుపాధ్యాయులను పెట్టవలెనని ప్రధానోపాధ్యాయుడు చేసిన ప్రతిపాదనము ప్రభుత్వమువారికి నివేదింపబడుచున్నది. ఈ కళాశాలకు 1914 వ సంవత్సరము మొదలు 1915 వ సంవత్సరమువరకు ఇంచుమించు 84,730 రూపాయల యాయము వచ్చినది; 39, 274 రూపాయలు వ్యయమైనది. అనగా 45,456 రూపాయల నికరాదాయము వచ్చినది. ప్రతినెలవ త్సర మింతింతలాభమును మిగుల్చుచున్న యీ కళాశాల నెక్కువ ప్రయోజనకారిని చేయుట యత్యంతసులభము. ఇదియుండు, దీనిప్రయోజన మిరాజధానిలో నెట్లు పొందబడుచున్నదో తెలిసికొనుటకూడ ప్రధానవిషయము. ఈసంవత్సరపు 500 విద్యార్థులలో తంజావూరునుండి మాత్ర మే 80 మంది వచ్చియుండిరి. తరువాత మలబారును చెప్పునచ్చును, అక్కడనుండి 37 మంది వచ్చియుండిరి. ఈరెండు జిల్లాలనుండి వచ్చినవారు మాత్రమే 123 మంది యనగా మొత్తములో నాల్గవంతు మందియగుచున్నారు. ఆంధ్రమండల ముల నుండి వచ్చిన విద్యార్థుల సంఖ్య 136 మాత్రమే యెయున్నది. తక్కిన కారణము లెన్ని యున్నను, ఆంధ్రమండలము లీ కళాశాలయొక్క ప్రయోజనము నింత యల్పముగా మాత్రమే పడయగలుగుటకు ప్రధానకారణము దాని దూర స్థితియే యని యొప్పుకొనవలయును. ఈ సందర్భ మునుబట్టి, ప్రస్తుతము 4 రూపాధ్యాయు లున్న చెన్నపురి న్యాయకళాశాలకు మొత్తము 9 రూపాధ్యాయులను నియోగించుట యుక్తమా. (ఆరంభ వ్యయముమూల యటుండనిండు) ఆయములోని సగముకంటె తక్కువ వ్యయముతో జరపదగిన దగుటచే ఆంధ్రమండల మధ్యమున మియొక న్యాయకళాశాలను స్థాపించుట యుక్తమా యని సూచించవలసివచ్చుచున్నది. దక్షిణమున తిరు వనంతపురములో నొక న్యాయకళాశాలకలను కదా! ఉత్తరమండలములలో కూడ నొక టెం యుండగూడదు? ఇతరమార్గము లటుండ, నిక రాదాయ మార్గంభవ్యయమును క్రమక్రమముగా సరిపుచ్చగలదు

అభ్యుదయ పత్రిక విషయమున సర్. జేమ్సు మెస్టరుగారు నా. పండిత మదనమోహన మాళ వీయగారికి వ్రాసిన యుత్తరము మాతంత్రీవార్త లలో కాననగును దానిసారాంశము నిట వివరింప బనిలేదు. లెప్పి నెంటు గవర్నరుగారు తిగిసంతకారణములేక జామీన పడుగులవరకు దాము ప్రయత్న పడలేదని నిరూపించుటకు కావలసిన యాశము లను వ్రాసియున్నారు. లోకమున కన్ని సంగతులు ను సపూర్ణముగా దెలియవలసిన అభ్యుదయ పత్రిక యెంతవరకు పొరబడెనో నిర్ధారణచేయుట సాధ్యముకాదు. కాని నా. పండిత మదనమోహ నుని వంటివానికి తప్పుచేయుచుండిన సంపాదకుని లోపములను కనుబరచుచు గట్టిగా హెచ్చరించి యుండిన చాలియుండునని ఇప్పటికి లెప్పి నెంటు గవర్నరుగారికి తోచి యుండవచ్చును. ఎట్లైనను ఈ సంగతులు తుదకు సరళముగానే కుదిరి పోయినవి. ప్రభుత్వము వారు జామీను నోటిసును తీసివేసినారు. మాళవీయగారు అభ్యుదయ పత్రి కను మరల సాగింప నియ్యకొనినారు. ఒక్కవైం దవదేశ భాషాపత్రిక పునర్జన్మమెత్తినది. ఇక నిరంతరాయముగా సాగుచుగాక యనికొరుచున్నాము.

ఇంకను రెండు భాషాపత్రికలు నిలచిపోయినవి. ప్రభుత్వమువారి దయాపూర్వక దృష్టికము

బరోపా మహా సంగ్రామము

చీనారాజ్యసింహాసన మెక్కుటకు యూనిపి కాంగారి పన్నాగము.

నే గ్నా పు లో జర్జునులు సేవలను దింప లేక పోవుట.

ప రా సు వి మా న ము లు బాంబులను పేయుట.

అమెరికా గవర్నరులు ప్రెసిడెంటు నిల్వకు గారి పక్షమునటు.

వైద్యులతోను సంగ్రామములో పనిచేయుటకు భారతీయులు సంగీకరించుట.

ఇంగ్లండు

సిల్వీయా నౌకను ముంచుట.

లండను ఆగస్టు 25:— రివర్సు నౌకాయన సిల్వీయా యనునది ముంచివేయ బడినది. కాని దానిలోని వానిలు కాపాడబడిరి.

కెనెడియన్ మంత్రికి సర్ బిరుదము నిచ్చుట.

లండను ఆగస్టు 25:— కెనెడియన్ మంత్రియగు చార్లెస్ గారికి సర్ బిరుదము ప్రకటించబడినది.

లిప్టెంటు కం పెనివారికి కలిగిన నష్టము.

లండను ఆగస్టు 24:— లిప్టెంటు కం పెనివారికి 2,50,000 పౌండుల నష్టము కలిగినదని వార్త కనబడినది. అట్లుగా నున్నది తెలియజేసినది. ఈ సమాచారము తెలియ, రామా నష్టమును పూరించేయవలసివచ్చును.

జర్మనీవారి యోచనములు తలక్రిందులు.

లండను ఆగస్టు 25:— లండనులోనున్న విశేష సివిల్ అండు మిలిటరీ కలెక్షన్ నిన్నటి దినమున యిటుల తలక్రిందులైనది. జర్మనీవారి నౌకాదళ పరాజయమువారి దిశ రకు చేసికొనిన యోచనముల భక్తులు కావించెను. ఉత్తరమున యుద్ధకార్యముల నడపుటకు క్రొత్తగా మొట్టి ఆవశ్యకము. దీని సమకూర్చుటగాను కీర్తనండి కొన్ని నౌకల మంపరలెను. అందులన నౌకాదళములు బలపడెను.

వర్ష కాల మింగ్ గోలలో ప్రారంభించును. ఆగస్టు పోలెండులోను, బ్రెస్టులోనున్న వర్షము తూర్పున నున్న గోలములోను, భూమి చాలావట్లుకు నీటియయమై యుండును. కొన్ని గుమ్మరదేశము లేర్పడును.

వేచియున్నది. ఉత్తరప్రదేశ్ యొక్కటి హామి డార్డుప్రదేశ్ యొక్కటి. ఈ రెండు ప్రదేశాలవారును ప్రభుత్వమువారికి అందున హార్డింజి ప్రభుత్వమునకు మనవుల సంపుకొని యున్నారు. ఉత్తరప్రదేశ్ యగు హామి డార్డుప్రదేశ్ చరిత్ర చిత్రము. దాని యధికారి యిప్పుడు నిర్బంధప్రవాసమున నుండు మహమ్మదాల్. కొంత కాలముగా నిక ప్రభుత్వమువారి సంశోధనకు లోబడియున్నది. సంశోధకుని సరియైనవారిని నియోగించనందులను నియోగించబడిన సంశోధకుడు ప్రదేశ్ లోని విషయము లీయిపద్ధతి ననుసరింపవలెనని నిర్ణీతమార్గముల నైన కనుబకచక పోవుటచేతను పనిచేయువారలకు భారము ఎక్కువ యైపోయి చదువువారలకు నుత్సాహము కృశించి ప్రతికకు సహనస్థము సంధించినదని మనవియందు వ్రాయబడియున్నది. హార్డింజి ప్రభుత్వమువారిపై రెండు ప్రతికల మనవులను విచారించి తమ యుద్ధప్రభుత్వమున పరిశీలన కులముల కనినమ్మిచేయవలసివచ్చిన నిర్బంధశాసనముల ప్రయోగము అనవసర కష్టములను కలిగింపకుండు రీతిని న్యాయము జరుపుచునని నమ్మి వలసియున్నది.

సవరణ.

ఆగస్టు నెల 23 వ తేదీ సంచిక 6 వ పుట 3 వ కాలము కడపటి పేరా 13 వ పంక్తిలో “నాంధ్రీకరించుటకు” అని ప్రమాదవశమున నచ్చు పడినది. దానిని “ఆంగ్లికరించుటకు” అని చదువ వలెను.

విమానములు.

లండను, ఆగస్టు 25:— 236 తేదీ రాత్రి చాల విమానములు బెర్లిన్ కు బ్రయాణములోని ప్రేషనులపై 80 బాంబులను వదిలెను. ఆ నేక బాంబులు నంటులు లేచినవి.

ఇ 13 జలాంతగ్రామి మనస్తానమును కలిగించు కథ.

కొత్త నౌకను ఆగస్టు 25 — డెస్కాల్ గ్రామము వద్ద వాడొకడు ఇ 13 జలాంతగ్రామి యంత్రకళకు నూర్చి ఇటుల నుడిచెను. ఉదయముననే నవటికి బెల్జి సావితులను తీరమునకు గొనిపోయినట్టి వారంగీకరింపరైరి. మరి కొంతసేపటికి జర్మను బాల్కన్ నౌకలు వచ్చినవి. ఆంగ్ల జలాంతగ్రామిలోని వాడ వడకలుకు మాత్రము దింపిగాని వారు నౌక వైభాగముననే కూర్చుండి క్రిందియందుండి. జర్మను నౌకలు సమీపమునకు వచ్చుచుండెను. ఆంగ్ల నౌకలోనివారు సరకుచేయరైరి. అంతలో నౌక బాల్కన్ వడకలుకు వెంటనే నౌకాధికారి ఏవో యుత్తరువు చేయగా సావితులందరినీ నౌకపైని వరుసగా చేరులు కట్టుకొని క్రమముల కెదురుగా కిలారిగ్రహములవలె నిలచిరి. ఆచో ఈ ఆంగ్ల యుద్ధనౌకలు పల్లెవాండ్రందరకు మెచ్చుకొనిరి.

రుష్యా

జర్మనీవారు సైనికులదింప నెత్తించి.

అపజయము నొందుట.

లండను ఆగస్టు 24:— రీగా జలసంధి కూర్చువారి యుద్ధమున వెర్నావ్ వద్ద జర్మనీవారు సైనికులదింప నెత్తించి ఎట్లు భక్తులతోనున్నారో ఆ వృత్తాంతము నోవై ప్రెస్ ముద్రించినది. జర్మనీవారి నౌకాదళము మరుగున మూడు పెద్దపడకలు, సైనికులతో నింపబడినవి, ఒడ్డున సమీపించుచుండెను. రుష్యావారు అవి సమగ్రతీరమునకు వచ్చువర కూరుకొనిరి. అటు తరువాత వాటిపై ఆపరిమితముగ ఫిరంగుల ప్రయోగించిరి. దీనికి ప్రత్యుత్తరముగ జర్మనీ యుద్ధనౌకలు తమ ఫిరంగుల కాల్చినవి. అట్టివపురుకొన్ని గంటల వరకు ద్వంద్వయుద్ధము నడచెను.

ఈ తొలుత సైనికుల గొరిరచ్చిన నౌకలన్నియు ముంచివేయబడినవి. కొన్ని కడవలలో సైనికులు క్రిక్కిరిసి యుండిరి. నీటిని మాత్రము ముంచివేసెనేమో. రుష్యావారి ఫిరంగిదళము నీటిని గూడ ధ్వంస మొనరించెను. రుష్యావారి ఫిరంగిదళము జర్మనీ వారి యుద్ధనౌకలను వెర్నావ్ వద్దకు రానిచ్చుట లేదు. అందుచే నవి కొంతదూరమునకుండి, అచ్చటనుండియే ఫిరంగుల కాల్చెను. కొన్ని యిండ్లకు తగుల పెట్టగలిగెను. వెర్నావ్ వద్ద యుద్ధము జరుగుచుండగా, వెర్నావ్ కు దక్షిణమున నున్న గెయిన్స్ బుర్గ జర్మనీవారు తమ సైనికులదింప యెత్తించిరి. ఈ సైనికులు సముద్రపు బొడ్డుకు చేర నెత్తించిరి. కాని వీరు నాశన మొందింపబడిరి.

రష్యా చక్రవర్తిగా రాంగ్ల సేనలోని

భారతీయ పాశ్చాత్య సైనికోద్యోగులకును సైనికులకును

లిఖదము లిచ్చుట.

లండను, ఆగస్టు 25:— రష్యా రంగమున ఆంగ్ల సైనికులు ప్రశంసనీయులుగ బోరిసోగ్రులకు రష్యా చక్రవర్తి గారు వారిలో చాలమందికి బిరుదములనిచ్చిరి. వారి పేర్లు లండను గెజెటులో ప్రకటింపబడినవి. వీరిలో చాలమంది భారతీయ సైనికోద్యోగులును నాన్ గ్రామిమందు ఆఫీసులును సైనికులును గూడ గలరు.

రష్యావారి ప్రకటనము.

లండను ఆగస్టు 25:— వెల్గోగ్రు అధికారు లిటుల ప్రకటించిరి. రీగా జలాంత మార్చేమియును లేదు. కొవ్వో విరి

నాలకు మధ్య మేము క్రతువులను నిలువరించి యున్నాము. మేము ఓస్లోవిక్సును విడిచిపోవుటకు ముందుకొంటున్నాము. వేసితిమి. బీలిస్కికి తూర్పున క్రతువులు ప్రబలముగ తలపడగ మేము వారి నోడించితిమి. కోవెలు ప్రాంతమున వారు మమ్ము దలపడ యత్నింప నడువడితిమి.

ఇటలీ

ఆస్ట్రియాపై న్యాయము ముట్టడినలుపుట.

లండను ఆగస్టు 25:— రోము — ఆస్ట్రియావారి ఫిరంగిదళములు వెక్స్-వోట్ ఇటలీవారిని తాకినవి. కాని ఇటలీవారు వారల నోడించిరి. ఇంతేగాక ఆస్ట్రియా సేనలు ఇటలీయుల ఆ నేకపర్యాయములు ముట్టడించెను. కాని ఇటలీ వారు వారలను వెనుకకు పారవోలిరి.

సియా

రాజప్రతినిధి గారికి వచ్చిన యుద్ధతంత్రవార్త.

సియా ఆగస్టు 25:— ఆగస్టు 24 వ తేదీని ఇండియా మంత్రిగారిటుల తంత్రవార్త వ్రసబడి.

రష్యా రంగము.

యుద్ధరంగమున దంతటను రష్యావారు క్రతువులను నిరోధించుచున్నారు. రీగా జలాంత మార్చేమియును జర్రోబస్తు ద్వీప్స్ ప్రాంతములలోను మార్చేమియును లేదు. స్వెటోలో విల్లి హేమెనుల మధ్య రష్యా వారు క్రతువుల నాపివేసిరి. దక్షిణమున క్రతువులు సోపాలిక్సు నాక్రమించుకొనిరి. రష్యావారు కోటను వదలివేసిరి. బ్రెస్టులిట్ వర్క్సు సమీపమున మార్చేమియును లేదు. గెలిసియాలో గూడ మార్చేమియును లేదు. జర్మనులు బిలుస్టాకుకు పడమట 15 మైళ్లదూరమున వారు సమీపమునకు పట్టి స్త్రీను నాక్రమించుకొనిరి. రష్యావారి రెండు గడుగునకు క్రతువులతో పోరును వెనుకకు బోవుచున్నారు. బగు వత్తరమునను బ్రెస్టులిట్ వర్క్సుకు దక్షిణమునను పిన్స్కా క్రతువులు కొప్ప సేవలో దలపడుచున్నారని రష్యావారు ప్రకటించిరి. రష్యావారు ఈ భాగ్యముగా వెనుకకు బోవుచున్నారని జర్మనీవారు ప్రకటించిరి.

ప్రాచ్యరంగము.

వాస్టెసులో చాలకందకములను పట్టుకొంటిమని పరాగు వారు ప్రకటించిరి.

ఇటలీ రంగము

ఇటలీవా రాకస్మిక్ముగ రాత్రివేళ క్రతువులమెబడి కాక్సో మైదానమున బలీయములకు క్రతువుల కందకములను పట్టుకొనిరి.

నాకాయగము

ఆగ్నేయమున ఎదుటనుండు పరాగువారి బాల్కన్ నౌకలు ఒక జర్మనీవారి డిస్ట్రోయరును ముంచివది. ఆరిక మంత్రిుల సమావేశము. ఆగ్నేయమున ఆరిక మంత్రిులు కలివారము నాడు బోలోనులో సమావేశమైరి. మరలత్తరము లండనులో సమావేశ మయ్యెదరు. అపుడు రష్యా ఆరిక మంత్రి గారు గూడవచ్చెదరు.

రాజప్రతినిధి గారి ముందరమున నెంకవీందు.

సింలా ఆగస్టు 25:— ఈసారి కాలమునపై నుండియొక మర యొకవిందుజరగెను విందునకు చాలమంది సాక్షాత్ ప్రముఖులను నైజాము గారును కృష్ణగోమహా రాజా గారును, నవాబ్ సర్ ఫెరిదూన్ జంగు గారును, మేజరునవాబ్ ఉస్మాన్ యరూద్ దౌల బహద్దరు గారును, సర్ ఆలి ఇమామ్ గారును, ఛాన్సలర్ తిక్సెరు అలిఖాను గారును, నవాబు గారును, నవాబ్ టెహరా లి జంగ్ బహద్దరు గారును, నవాబ్ కుర్రెయ జంగ్ బహద్దరు గారును విచ్చేసిరి.

శ్రీమహారావు గారు

సింలా ఆగస్టు 25 — శ్రీమహారావు గారు యుద్ధపు ఖర్చుల విషయమై లక్షరూపాయలను, రామ ఉద్యోగమున 42 ఏ యెలిటలములోని సైనికులకు సగుపాయముల నిమిత్తము 25.00 రూపాయలను ఒకరికి. శ్రీరాజప్రతినిధి గారు కృతజ్ఞతా పత్రార్పణముగ సంగీకరించిరి.

శ్రీదివాన్ రాజా గారు.

సింలా ఆగస్టు 25:— యుద్ధము నిమిత్తమై మి యొక 15000 రూపాయలు శ్రీదివాన్ రాజా గారికి సగిరి. శ్రీరాజప్రతినిధి గారు సంగీకరించిరి.

బర్మా

ర.గోను రేపు సంఘమువారికి బదులు.

సియా. ఆగస్టు 25:— రంగోను రేపు సంఘమువారు మామూలు నిబంధనల ప్రకారము 7 లక్షలను బహుమతిచ్చుకొనుటకు ఇండియా దౌరతము వారంగీకరించిరి.

బొంబాయి ఆగస్టు ౨౬:— ఆలంబియూ యాను మర
ందఱును తిన్న కొట్టిపట్టు ఒక భారతీయుడు బయ్యగోత్రుడు
ను రాజధాని మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో కేసుచేసెను. మొదటి
ద్రాయి కొన్ని నాదర్లకూటముల కధిపతినిబొంబాయిలో
స్థితి. తమకు ఉండుటన్న వివాదకారణమున మిగిలినవాడు
వైన యీ కేసు దాఖలుకాబడునట్లు చేసెను ముద్రాయి తెలి
పరచెను. ఈకేసును రాజధాని మేజిస్ట్రేటు గాఁగొర్తుకుమార్సు
కు ముద్రాయి దరఖాసు పెట్టెకొనెను.

నాగపూరి ఆగస్టు 25:— నేను దళితులను 11 గంటలకు కానరావడం ప్రారంభమైంది. మానవీయాలకు శిక్ష కలిగించేటట్లుగా రిఫ్యూజీలను కలిపించి ఆదాయవ్యయ పట్టికను గూర్చి మానరాని సీటులలో గారు చర్చించి. మానవీయాలకు రావు బహదరు ఆర్. ఎస్. మధోల్కరు గారు మిత్రకృయోనశ్శక్తికరమగు గూర్చి మడి. రి. పాతకాలిపాధ్యాయులకు సానీతు కావ్యులకును జీతములు పొమ్మచేయ బడవలె

మా రాష్ట్ర సామాన్య జనుల ప్రాధాన్యమును గురించి. పిమ్మట ప్రభుత్వము వారి కక్షను అధికార సభ్యులు ప్రభుత్వ తరము లిచ్చిరి. కొంత బడిన శిస్తులను గురించియు ప్రభుత్వ సేవలను గురించియు కనువుల మేల ఇచ్చియును గురించియు మా జులగురును వైద్యభిలాష వ్యయములను తగ్గించుటను గుర్తింపు లిచ్చిరి. ఇట్లు గురును విద్యావిషయమును గుర్తింపు మా గురును పోలీసులను గుర్తింపు గురును భూమి శిస్తును గుర్తింపు గురును ఆర్థిక విషయములను గుర్తింపు గురును ప్రభుత్వ సేవలను గుర్తింపు. ఆర్థిక అంశ వ్యయము లో శిక్షణ వారింప బడినది. రేపు మరల సమావేశమగును. 1915-16 సంవత్సరము సామాన్యము య 29, 287, 000 వ్యయము య 2, 985, 000 లు గల 4 సంవత్సరముల లోను వ్యయము 1911-12 లో 258 లక్షలు 1912-13 లో 274 లక్షలు 1913-14 లో 288 లక్షలు 1914-15 లో య 30,519, 000.

మానసియులగు శ్రీనివాసశాస్త్రి గారియుపన్యాసము

సాక్షాత్తు ఆగస్టు 25:— నేడు మెట్టె నెల పురమం దిరమన సార్వజనికసభ జరిగినది. మానసియులగు 30 గంగా ధర చిట్టాపీఠ గారధ్యక్షత వహించిరి. పాశ్చాత్య దేశ ములలో వలె సంఘముల నేర్పరుచుట కార్యాచరణల పుత్రి కల నెలకొల్పుట మున్నగు కార్యములు సాధ్యముకాక పోయి నను సర్వసాధానములను లోపమొకటి కనపడు చున్నది. దీనిని మనము నులభముగా నవలంబించి గలము. శ్రీరత్నము కలిగి:ట్టియు పరస్పర సంబంధము కలిగి:ట్టియు సంఘ ములను నిర్మింపుటైన నాయకులు మనకు లేకుండనున్నార. ఈలోపమును గుర్తి పాశ్చాత్యులనేక సాయము ఖండించి యున్నారు. దీని కలన కలుగునట్లు ములు నువ్వముగ గో చరించుచున్నది. సంస్కృతి కావనసభా విధాన మాచరణమునకు వచ్చిన పిమ్మట నియోజకులగు సభ్యులు సమర్థతతోడను దేశాభిమానులతోడను పనిచేయు చున్నను దేశీయులందఱును పరస్పరసంబంధముతో నేర్పరచి నది దానములేకుండుటచే పీఠి యుపయోగము పూర్తిగా దేశ మునకు లభించుటలేదు. ఏ ప్రశ్నలను ఎవరు ఎప్పుడగునలెనో నిర్ధారణచేయుటకు నియంత్ర విచ్ఛేదనలెను. ముఖ్యములగు తీర్మా నముల కప్పుడప్పుడు అనుభవపాఠములు ప్రతిపాదించుట సంభ వించుచున్నది. ఆకాశమున కలుగవలసిన ప్రయోజనము పూర్తిగా కలుగుటలేదు. ముఖ్యవిషయములు ప్రజల హం దో శన పరచు తరుణములలో తగిన యోజనచేయు చేయు ప్రయత్నము చాల తక్కువగానున్నది. విషయ సమ యములలో బహు సమర్థులుగూడ బాధ్యతను దప్పించుకొని నుకగ నూచుచున్నార. పక్షములుగూడ స్థిరపడియుండలేదు. భిన్న భావము లేకుండుటచే ప్రజల బునిటుగూడ చంచలులై యున్నారు. ప్రజాసేవకు దీక్షతో చేతువలెననినభిన్న పక్షము లును భిన్న భావములును కలిగి నుండవలసియుండును. ఒకపక్ష మేర్పడినపు యు స్థిరపడవలెను. దానికి నాయకు దేర్పడవలెను. 1904 లో దేశీయమహాసభలో కీర్తిశేఖరుని వి. కృష్ణస్వామియ్యగారు విషయనిర్ధారకసభయందు చెప్పి రాష్ట్రమువారి పక్షమున ప్రసంగించి ఒక ప్రతినిధిని ఇంగ్లాండునకు పంపుటకు వ్యయమును రాష్ట్రమువారి పక్షమున భరించెదమని కూడ నుడిచిరి. ఇట్లు చెప్పట కడరైర వెద్దము పూనుకొన వలెనని చాల కాల మాయన లాభము వినియోగములేకనే ఆయన ఇటుల చెప్పి సాహసించినను ఆయన కెన్నియో విమర్శలు బయలు దేసినవి. తరువాత క్రిష్ణస్వామియ్యగారు మోక్షోద్ధర జడ్జిగారిని సంకీర్తించగా అసభి కారణములను మీరీ ప్రభు త్వోద్ధోగమును స్వీకరింప గూడదని నే నంటిని. నన్నెవరు నాయకునిగా నియమించిరి. నన్ను కొందరు నాయకునిగా సంకీర్తించిరను నమృతము నాకుండినవో నే నీ యుద్ధో గము సంకీర్తించకనే యుండునని కృష్ణస్వామియ్యగారు సాతో చెప్పిరి. బంబాయి బంగాళా రాజధానులలోగూడ నిజముగ నాయకులైన వారు నైతము బాధ్యతల నెంతమాత్ర ముంకీకరింపకున్నారు. రానురాను అధికారులవైపున అధికా రముల సభికారులవరము చేయబడును గాన అధికారాధికా రులకు పరస్పర గ్రహణ, మరసరము. అట్టి తరుణముల ఆధి కాకారులను పక్షమున ఖండితముగ నుడవగలవారుగా నుండ వలెను. గాన అట్లు నడుగుగల నాయకుల వాక్కులుత్తరము ప జలు వారి వై నుంచు విశ్వాసమును బట్టి యుండును. గాన నాయకునియొ జన మత్యైవ న రము. అట్టి నియోజనము కాశ్యముగ వర్తింపవలెనటగాదు. ఒక నాయకుడు ప్రజలతో సంబంధము వదులుకొనినను యచిత

రీతిని నడిపింపలేక పోయినను అతడువరి త్యజింపవలెను. నాయకులు మానవాదులుగ నుండవలెనట యధికారముగను. ప్రజలగుణములను బట్టియే నాయకుల గుణ ములును ఏర్పడును సర్వ లక్షణలక్షితుడగునాతడు లభించు వరకు నాకొనినాయకునిగ సంకీర్తించరాదనుటవోనికరము మన మట్లుతలంపినవో ఎన్నటికిని నాయకునియొజనముపాసగనేపాస గను. ఇంగ్లాండులో సంఘము స్థిరపడినది గానున్నను మిన్నల గునాయకుల లభించుటలేదు. ఉన్న వారిలో మిన్నలగువారి నే నాయకులనుగాని యోగించుటగలము. స్వరాజ్యమును బడసిన అధినివేశములలోనైనను నాయకులు పుట్టాల్సియుగాలేదు. హిం దూదేశముందు సమర్థులగునాయకులుగా నుండగల వారేలేరు. అట్లు నాయకునిగా నియోజించబడినవాని నాయకత్వముక్రింద హిందూదేశీయులు మెలగవలకుండ నున్నారను నిందను చునను బాపుకొన ప్రయత్నింపవలెను. అని శాస్త్రిగారుపన్యసించిరి.

విద్యలకు నగలను వెట్టుట.

లక్ష్మి ఆగస్టు 25:— పిల్లలకు ఆభరణముల ధరింప జేయు ఆలవాటును దప్పించుటకై ప్రయత్నములు సాగింప వలెనని సంయుక్త మండలిలోని వెట్టుమంది ప్రయత్నముల లెట్టి నెంట్లు గవర్నరు గారు ఒక లేఖకు వ్రాసిరి. ధనికులు మానవయెడల పేదవారలగుండ ఆ ఆభరణమును మానివేయుదురు. యుక్తియుక్త ముగనుండు సంఘసంస్కరణము సంకీర్తించు ప్రయత్నము ఈయభ్యాసమును ఖండింప తలపడినయెడల ప్రజలకు వారు మాన్పదర్శకు లగుదురు. నగలకొరకు పిల్లలు చంపబడు చుండిరి. ఈ నేరము అన్ని నేరముల కంటె హీనమై యున్నది. ఇట్టి నేరములు తగ్గుటకు బదులు హెచ్చుచున్నది. దొంగతనము నాపుట మన కక్షము గాదు. చోరులు తమ స్వభావమును మార్చుకొనలేరు. పిల్లల వై నుండు ప్రస్తుతులు వారల చార్యమునకు ప్రేరేపించును. పిల్లలు మోయలేనన్ని నగలతో వారల నలంకరించుటకు ఏ విధమైన కారణమును గానరాదు. వారు అధిక సౌందర్య కుంతులుగ జేతువలయునని తలచిండులకొరక. ఇది యేకమా దమునుకలగజేయుచున్నది. ధనికులు తమపిల్లల గానాడుటకు ఏమిట్లులు చేయింపవచ్చును. కాని పేదలలో కొన్ని రూపాయిలకొరకు జ్ఞానమెరుగని పసిపిల్లలు గొంతుకొయ బడుచును. 15 రూపాయిలు ఖరీదుగల సామ్యులకొరకై మిర టులో నొకడు ఒక బాటుకురవాని 6 సంవత్సరముల ప్రాయ మువాని ప్రాణముల తీసెను. ఇట్టి క్రూరకృత్యములు వేనవేలు కలవు.

సంయుక్తపరగణాలు

అభ్యుదయ పత్రికావిషయము.

అలహాబాదు ఆగస్టు 25:— సంయుక్తపరగణాల ప్రభుత్వమువారి ప్రధాన కార్యదర్శి "అభ్యుదయ పత్రికకు ధరా వతు కుయ్యుని దొరతనము వా రాజ్యాపించిన సందర్భమున ఈ నెల 8 వ తేదీని మానసియులగు పండిత మదన మోహన మాలవ్యగారు దొరతనము వారికి వ్రాసిన లేఖకు ప్రభుత్వ తరము" పండిత మాలవ్యగారికి ఈ నెల 24 వ తేదీని ఇటుల జాబువ్రాసిరి.

కార్యదర్శిగారి లేఖ

అయ్యా! అభ్యుదయ ముద్రాకాలకు ముద్రాకాలాధి కారులుగా మీ పేరు : మోగుచేతుబడుటలన ధరావతుకట్టల నినదని మీకొసంగబడిన యుత్తరువుకు మీరు వ్రాసిన జాబు చేసినదని మీకు తెలుపుటకు నన్ను నియమించిరి. 26-6-1915 వ తేదీ వారసంచికలో ప్రకటింపబడిన యొక వ్యాఖ్యానము నను సరించి ధరావతుకొరబడినది. ఆ వ్యాఖ్యానమునకు దొరతనము వారు చేసిన అర్థము లేదనియు వార నన్యధా భావిం చిరనియు ఆంగ్ల ప్రభుత్వసాలితులగు ఆఫీకాదేశీయనైకులు ఇంక నతి సాహసముతో పంచేయగలుగుటకు వారి కొసంగ బడు సభ్యాసము వాగుగానుండ గనుకంపవలెనని దొరతనము వారికి నూచించు తలంపుతో ఆఫీకాదేశీయమంది యొక వార్తా పత్రిక ఆంగ్ల భాషను వ్రాసిన విష యమునే ధరావతుగ భాసంతిరకరించి ప్రకటించితిమనియు మీరు వ్రాసితిరి.

2 మాతృకయం దాభావమెటుల నున్నను హిందీభాషయందు భాషాంతరీకరింప బడినపుడు అభ్యుదయ పత్రికను చదువు హిందీ భాషా పాఠకుడు సాధారణము గా దానినెట్లువ్రాయించుకొనునో అటులే లెట్లనెంట్లు గవర్నరు గారుగూడ దాని నవ్రాయించుకొనవలసి యుండును గాన మీరొసంగిన భావమును గ్రహింపవలెకాదు. ఆ వ్యాఖ్య మును ప్రత్యేకముగ చూచిన ఆఫీకా విషయక ప్రస్తావననుం డేమియును లేదు. ప్రజా రంభ పక్షి యం దలి

సింగాలి పదముల వ్యవధి వరి సామాన్యముగ తలంచు నైకులకుగాక మరి ఏ ఇతర నెట్లనెకులకును అది వర్తింపనుట కావ్యాసమున నూచన విషయము కనబడదు. పరాసువారి పోషణలోనున్న నెట్లనెకులకు నన్నుతోద్ధోగము లకవ కాతము కలిగిం చుట నలన వారు శ్రే ష్టులుగానున్నారని వ్రాయుచు ఆంగ్లేయులు వారి:ట్లనెకులకు చూపుచున్నట్లు చెప్పబడిన ఆరణ్యబట్టి ఆనైకులు తాము బానిసలమనియు తక్కువదగ్గా వారమనియు పరిజనుల మనియు నీవనీకులకన్న (అభయవాద్యు) తమకువాని ఏమి యును లేదనియు ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమున తమ స్థితి ఇట్లున్నది భావించవలసియున్నదనియును కల్పించుటచేత వై వాక్యమందలి యుక్తత తుకుమరినపోయినది.

3. కాన ఆంగ్లేయులు తమ భావతీయ నైకులను నైని నుడివిన రీతిని చూచుచున్నారని ఈ వ్యాఖ్యమున చదువు హిందీపాఠకు లందఱు నభిప్రాయ పడుదురని తలంప వలసి వచ్చినందులకు లెట్లనెంట్లు గవర్నరుగారు చింతింపు చు న్నారు. ఎప్పుడైననుగూడ నట్టివర్తనము నత్యము కాదు. ఎల్ల దేశములవారును మహానులగు భారతీయనైకుల నత్యంత మును శ్రాపించుచున్న ప్రస్తుతనయమున నిట్టి వ్యాఖ్యము ప్రకటింప బడుట చాల శోచనీయము. ఆ వ్యాఖ్యముయొక్క భావమును ఫలితమును నిర్ధారణచేయుటకు అభ్యుదయపత్రికాసమూచ్చయమును దొరతనమువారు మరలపరి శీలించిరి. యుద్ధ సందర్భమున ఇంగ్లాండు దేశము వారి భావమును గూంచి పత్రికా సంపాదకు డొక వ్యాఖ్యమువ్రాయగా ఒక సంవత్సరముకు పూర్వ మాసంపాదకుడు మందలింబడెను. పిమ్మట కొన్నితదవులలో ఆలహాబాదు జిల్లామేజస్ట్రేటుగారుమందలిండియండి. కాన ఈ వ్యాఖ్య మెటులనో పరామర్శకలన ప్రకటింపబడినదని తలంచుట కవకాశములేక ఈ పత్రికముం దిట్టివని చేయుట కవకాశము లేకుండ నీసారి ధరావతు కొరబడినది.

4. దొరతనమువారి విషయము సంతయు బాగు గా తరచి ముద్రాకాలాధిపతికలన ధరావతును కొరుకుకు నిశ్చయించిరి. పత్రికా సంపాదకునితో చర్చించుట నిష్ప్రయోజక ము తోచి ముద్రాకాలాధిపతి భాధ్యతను చూపించుటకు నిశ్చయింపబడినది. అది గాక పత్రికాసంపాదకుడు మీమేనయల్లాడే గాన మీ రాతని మందలించుటకు తన నీతి యం దుండినను ఆ విషయము తటస్థము గానే వదల బడినది. ఈ విషయ మంతయును లెట్లనెంట్లు గవర్నరుగారు మీవస్వయముగా నెరిగించి యున్నారు. మీరును యుద్ధారంభమునుండి నేటివరకును ఆంగ్లవిషయములను ప్రశం సింపుచు జర్మనుల దురాగతములను నిరసించుచు నున్నా వ్యాఖ్యతో పోరవలసినదని భారతీయనైకులకు ను హెచ్చరించుచు పక్షసాక్షులు అభ్యుదయపత్రికలో ప్రకటింప బడిన వ్యాఖ్యములను గీతములను లెట్లనెంట్లు గవర్నరు గారికి చూపితిరి. 8 వ తేదీని మీరు వ్రాసినయుత్తరమున మీ రా వ్యాఖ్యనుకు తుత్తరవాదుల మని వ్రాయుచు దొరతనమువారి హెచ్చరిక చేసవరకును మీరు 26-6-16 న ప్రకటించిన వ్యాఖ్యను ప్రకటింపబడిన దను విషయమునే ఎరుగ చునియు. అందుకు చింతించు న్నామనియు వ్రాసి కందున లెట్లనెంట్లు గవర్నరుగారు తృప్తిపొందిరి. ఆంగ్లదొర తనమువారిపట్ల రాజభక్తి విరహితముగ సభ్యుడయవత్రిక ఎన్నడుగూడ నుండరాదనునదియే మీసంకల్పము లెట్లనెంట్లు గవర్నరుగారికి గట్టిపట్టుకము కలదు.

6. ఇట్లు చర్య సరుపబడవలసి వచ్చినందులకు మీకంత సంతాపముగ నున్నదో లెట్లనెంట్లు గవర్నరుగారికి గూడ సంత సంతాపమునే యున్నది. ఇంతటినుండి అభ్యుదయ పత్రికా నిర్వహణమును మీరే గవనింతురని వినుటలన సంశ్యపులై 26-6-15 న ఈ వ్యాఖ్యమును ప్రకటించి నందులకు చేతులనీన పరివరయుచు గూడ మీరే యచిత రీతిని చేయగలరని లెట్లనెంట్లు గవర్నరుగారు దానిని మీకే వదలివేసిరి.

ఈ సందర్భమున ధరావతు విషయమును దొరతనము వారు కదలుకొనిరి. 30-7-15 వ తేదీ లేఖ రద్దుపరచబడినది.

పండితమాలవ్యగారు వ్రాసినలేఖ

ఇట్లు కార్యదర్శిగారు వ్రాసినలేఖకు పండిత మాలవ్యా గారిట్లు ప్రభుత్వ తరమును వ్రాసిరి నెం 178-3-478 యతో నేటి తేదీని మీరువ్రాసినలేఖ నాకు చేరినది. పత్రికాశాసన ప్రకారము నాకియ్యబడిన నోటీసును రద్దుపరుచుటకు దొర తనము వారు తీర్మానించినందున నేను సరేజ్ము మెట్లను గారికి కందనమును చేయుటకన్న వ్రాయదగినదేమియునులేదు. అభ్యుదయ ముద్రాకాలలో నెంట్లనే పని ప్రారంభింపబడును. ఈ వ్యాఖ్యనుకు తగిన తీమాపణను అభ్యుదయ పత్రికలో ప్రకటింపబడును.

THE GREAT WAR.

Yuanshikai's Plot to Get China's Throne.

FAILURE OF GERMAN LANDING AT PERNOFF DESCRIBED.

French Aeroplanes Drop Eighty Bombs.

AMERICAN GOVERNORS SUPPORT PRESIDENT WILSON.

INDIAN CONTINGENT FOR AMBULANCE WORK ACCEPTED.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

Submarine 'E 13.'

A Stirring Story.

COPENHAGEN, August 25.

A Danish fisherman relates a stirring story of the last moments of submarine E 13. He passed her in the morning and offered to bring the crew ashore but they politely declined. Later, he saw German torpedo boats approach. The British had launched their boats but the men in them quietly resumed their places on deck and began coolly playing cards and other games. Meanwhile, the German torpedo boats drew closer, but nobody on the submarine took the slightest notice. Then they saw a torpedo fired and the crew, in response to a sharp word of command, formed in line on the deck, with the folded arms facing the enemy, immovable as statues. The fisherman said: "They are brave men, these English."

A Steamer Sunk

The Crew Saved.

LONDON, August 25.

The steamer "Sylvia" of Liverpool, has been sunk. The crew was saved.

The Tsar's Honours.

To British and Indian Officers and Privates.

LONDON, August 25.

The "London Gazette" publishes a long list of honours conferred by the Tsar on British troops for gallantry and distinguished conduct in the field. A special feature of the list is a large number of Indian Officers, non-Commissioned Officers and Privates who have been awarded the Cross of St. George. Brigadier-General C. W. Jacob is awarded the Order of St. Vladimir, Major A. F. C. Williams the order of St. Stanislas and Lieutenant J. G. Smyth the Order of St. George.

Lipton's Serious Losses.

Sir T. Lipton's Offer.

LONDON, August 24.

At the annual meeting of Lipton's Ltd., the Chairman announced that through the serious discrepancies revealed in stocktaking and the extremely unsatisfactory speculations by the late General Manager there was loss of capital amounting to £250,000. Sir Thomas Lipton on being informed of this had undertaken to make good these losses himself.

FRANCE.

Aeroplane Activity.

LONDON, August 25.

A Squadron of seven aeroplanes on the night of the 23rd, bombarded stations at Tergnier and Troyon. They dropped eighty bombs and several fires were observed.

The Certainty of Victory.

French Munition Minister's Confident Appeal.

LONDON, August 24.

PARIS.—Addressing an audience of munition workers the Minister, M. Thomas, said that the results had been enormous and were very satisfactory, but they must be multiplied tenfold. France knows that the great industries will answer her appeals. We speak to-day of victory because by continuous efforts we have acquired the certainty of victory. Germany is attempting a decisive blow at Russia because she feels that France is ever multiplying the materials of success, while mighty England is also mobilising all her resources.

Large Loan to France.

LONDON, August 25.

France has arranged for a loan of twenty million dollars with the United States, to pay for exports.

Canadian Minister Knighted.

Mr. Hughes, the Canadian Minister of Militia, has been knighted.

Marked Artillery Activity.

German Batteries Silenced.

LONDON, August 25.

A Paris communique says that there has been a marked artillery activity from Belgium to the Oise. The French artillery silenced the German batteries bombarding Montdidier almost incessantly. Grenade fighting supported by artillery is occurring at several points in Champagne and Argonne.

RUSSIA.

DEFEAT OF GERMAN LANDING. Magnificent Work of Russian Artillery. Invading Troops Annihilated.

LONDON, August 24.

How the attempted German landing at Pernoff on the eastern side of the Gulf of Riga ignominiously failed is told to-day by the "Novoe Vremya." Three large German transports filled with troops approached the shore under the cover of the German squadron. The Russians allowed the transports to come close to land and then opened a terrific artillery fire. The German warships replied and a fierce duel lasting some hours took place. Meanwhile all transports had been sunk and only a few crowded boats remained. The Russian artillery soon smashed these to matchwood. The Russian artillery was so good that the German squadron was unable to approach Pernoff, but managed to destroy some houses by long range fire. While the main action was proceeding at Pernoff the Germans attempted to land troops in lighters at Gainask southward of Pernoff. These tried to reach the beach, but were annihilated.

German Plans Upset.

Impending Difficulties in Poland.

LAHORE, August 25.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cabled yesterday:—The German naval defeat has upset the plans against Russia and a new base will be necessary for carrying on the Northern operations. This means the despatch of a new fleet from Kiel, and the weakening of the high seas fleet.

The rainy season which means the conversion of parts of Poland and much of the country east of Brest-Litovsk into a swamp is to be expected in a month.

Petrograd Statement.

PETROGRAD, August 25.

The Communique says there is no change in the Riga district. The Russians continue to hold the enemy between Kovno and Vilna. The Russians prior to withdrawal from Ossowice exploded the fortifications. The Russians repulsed furious attacks east of Bielsk and blocked an attempt of the enemy to resume the offensive in the direction of Kovel.

ITALY.

Austrian Attacks Repulsed

LONDON, August 25.

ROME.—A communique says that the Italians have successfully countered the Austrian artillery bombardments at various points and have likewise repulsed repeated attacks with quick firers and bombs.

AFRICA.

Transvaal Coal Owners' Patriotism.

LAHORE, August 25.

The Transvaal coal owners have offered to the Imperial Government a gift of 100,000 tons of coal. ("C. and M. Gazette" Cable.)

Indians in S. Africa.

Ambulance Corps for Active Service.

LONDON, August 25.

CAPETOWN.—It is reported that the Imperial Government has accepted a Contingent of Indians from the Union for ambulance service with the overseas forces.

SERBIA.

Serbian Parliament Meets.

LONDON, August 25.

NISH.—The Skupstina has overwhelmingly adopted a resolution declaring its determination to continue side by side with the allies the struggle for the liberation and union of the Serbo-Croatian-Slovenic people even at the price of sacrifices which are indispensable for safeguarding the country's vital interests, also approving the policy of the Government. The Skupstina then adjourned till October 4th.

SPAIN.

Spain Dissatisfied.

At Germany's Offer.

LONDON, August 25.

Liberal circles in Madrid say that the Spaniards are dissatisfied at Germany's offer of money for the sinking of the "Isidoro" and say that Germany must promise to respect the Spanish flag on all seas.

TELEGRAMS.

CHINA.

Yuanshikai as Emperor of China.

Propaganda Started.

LONDON, August 26.

A telegram to the "Times" from Peking says that an inspired propaganda has started in Peking designed either to sound the readiness of the country to accept Yuanshikai as Emperor or actually to prepare it for his ascension to the Throne forthwith.

GERMANY.

Strength of the German Army.

Figures By an Expert.

LONDON, August 24.

A matter of vital interest since the outbreak of the war has been the strength of the German Army. There has been much controversy on the subject and many most inaccurate estimates have been hazarded. Reuter now learns from the best information available that the figures at the end of July were:—On the Western Front 1,800,000 Germans, and on the Eastern Front 1,490,000 Germans and probably 1,120,000 Austrians, making a total of 3,200,000 Germans. This is the largest number which Germany, with all her preparations and resources, has been able fully to equip. Germany began with 8,000,000 available for military service and she lost effectively 1,500,000. During the year of the war Germany had at the beginning of June 3,300,000 men in reserve, but she has since lost very heavily. The Reserve comprises units for filling gaps in the Landsturm and Landwehr in garrisons, fortifications and lines of communication, munition workers, Government servants, railway men etc. It remains to be seen whether Germany will be able to put more than her present 3,200,000 into the fighting line fully equipped and supplied.

Beyond these total figures there must be added the 1916 and 1917 classes of recruits, but these do not exceed 400,000 each, as many have already volunteered. An interesting fact is that the Germans have filled gaps with second and third line troops. Consequently, it is impossible to speak with accuracy of Germans first line troops. It is safer to regard all Germans in the firing line as of the same quality. It is noteworthy that at least 400,000 Germans have been killed, and the total casualties to the 31st May were 1,672,000.

UNITED STATES.

America Asked to Wait.

WASHINGTON, August 25.

Count Bernstorff acting on instructions from Berlin has requested the United States not to decide finally regarding the sinking of the "Arabic" until all facts are known.

Germany's Appeal to America.

President Wilson Determined to Act.

LONDON, August 24.

WASHINGTON.—The tone of Count Bernstorff's plea for suspension of judgment regarding the "Arabic" is almost abject. It is in startling contrast to former German notes. Count Bernstorff trusts that the United States will give Germany a chance to be heard. If Americans were actually killed this was naturally contrary to the German intentions and Germany will deeply regret the fact and begs to tender her sincerest sympathies.

It is becoming even clearer that despite German machinations, President Wilson is determined to sever diplomatic relations if Germany's guilt is finally established.

Mr W. J. Bryan's Statement.

LAHORE, August 25.

Mr. W. J. Bryan has issued a statement that the sinking of the "Arabic" is no cause for war. The Americans should remain outside the danger zone. Why should America go to war for a few persons.—("C. and M. Gazette" Cable.)

The American Governors

Pass Vote of Confidence in R. Wilson.

LONDON, August 25.

The Boston conference of Governors of a score of States has passed a resolution of confidence in President Wilson in this hour of deep national concern and assuring him of their support in all matters that Mr. Wilson deems best to promote the honour and maintain the peace and welfare of the nation.

United States &, Haiti.

LONDON, August 25.

The United States has sent an ultimatum to Haiti to accept an agreement for American control of her finances.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

SIMLA.

Industrial Development.

Prominent before Government.

SIMLA, August 25.

His Excellency the Viceroy in closing the Budget Debate at Delhi on the 25th March foreshadowed that the whole question of the promotion of industrial development had been receiving his careful consideration as well as that of the Government of India. It may now be stated that since the re-assembling of the Government of India at Simla this question has been prominently before the Commerce and Industry Department. No official statement of any kind is yet available.

TELEGRAMS.

Mr. Datta's Retirement.

SIMLA, August 25.

Mr. K. L. Datta, Accountant-General, Mauras, will retire from service in November on the completion of his extension of service. Mr. N. G. Basu, Officiating Accountant-General will be confirmed in the vacancy but he himself will shortly retire from the service afterwards.

Rangoon Port Trust Loan.

SIMLA, August 25.

The Government of India have given their approval to the raising of a loan of seven lakhs on the usual terms by the Rangoon Port Trust.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, August 25.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State.

24th August. The Russian are stubbornly contesting over the Austro-German offensive along the whole line. The Russian communiqué says that in the Riga District and westward towards Jacobstadt Drinsk the situation is unchanged. On Svent and between Villa and Hienmen the Russians hold the enemy's offensive. Further south the German occupied Oswice which was evacuated by the Russians and Lykstriss on the Narew 15 miles west of Brestok but the Russians are defending the position step by step as they retire. Before Brest Litovsk the situation is unchanged. East of the Bug and south of Brest Litovsk the enemy continue to attack in force near Piszczka and the Germans report that the Russians are compelled to retire north east. No change has taken place in Galicia.

The French report the capture of a number of trenches in the Vosges. The Italians by a surprise night attack captured some very strong enemy trenches on the Carso plateau.

Two French torpedo boats sunk a German destroyer off Ostend. French Finance Minister and Chancellor of the British Exchequer met on Saturday at Boulogne and will meet again shortly in London when the Russian Finance Minister will be present.

The Maharao of Kotah.

Generous Contribution to War.

SIMLA, August 25.

In addition to his previous donations to War Funds His Highness the Maharao of Kotah has very generously offered to contribute one lakh of Rupees towards the general expenses of the war and Rs. 25,000 from his private purse for the benefit and comfort of men of the 42nd Bech Regiment of which he is an Honorary Officer. The offer has been gratefully accepted by His Excellency the Viceroy.

Rs. 15,000 for War Expenses.

His Highness the Raja of Dewas, Senior Branch, has generously offered a further contribution of Rs. 15,000 towards the expenses of the War. The offer has been gratefully accepted by His Excellency the Viceroy.

CALCUTTA.

The Anniversary of A. M. Bose.

CALCUTTA, August 25.

The Ninth Death Anniversary of Mr. A. M. Bose was held this evening at the Overtoun Hall. On the motion of the Hon'ble Dr. Deva Prasad Sarbadhikary, supported by Pandit Ramathanath Tarkabhushan, Sir Rabindranath Tagore was unanimously voted to the chair.

Scholar, Educationist, and Congress Leader.

Dr. Prankrishna Acharya delivered a short speech dealing with the life and work of Mr. Ananda Mohan Bose. He said that after the death of Maharshi Debendra Nath Tagore Mr. Ananda Mohan Bose wrote an article in the "Indian Messenger" in which he said that to be a Maharaja was within the power of Debendranath. But he did not want to be a Maharaja. He wanted to be Maharshi. The speaker said that Ananda Mohan too had all the qualities of the Maharshi. He followed the Nishkama Dharma of the Gita. He was a brilliant scholar and possessed all the qualifications necessary for being a successful advocate. But he did not earn much money. The reason was that he devoted his life to religion. The monumental work of the late Mr. A. M. Bose was to fill the great want of educational institutions by establishing the Calcutta City College, and the Bengal Girls School which has since developed into the Bethune College. He was a member of the Legislative Council and a prominent Congressman. Last but not least he devoted his life to the work of the Brahmo Samaj which was the proper field of his work. The speaker said that his life was an ideal before the young men who were willing to sacrifice and work for the Mother Country.

Sir Rabindra's Speech.

Sir Rabindranath said that he felt reluctant to preside at the meeting as he had not much personal knowledge of the late Mr. Ananda Mohan Bose, but his claim to speak on the present occasion was his feeling of veneration and respect for the deceased but it was a matter of regret that none who knew more of his life happened to be present there.

Continuing the speaker said that the object of such memorial meetings was very deep to him. In the public meetings of the present days the real ideal of the life of great men could not be realised as the minds of the audience were perturbed there. Speaking of the life of Ananda Mohan he said that the first thing in his life was the love he bore to the Mother Country. He never forgot his country and service for humanity even on his death bed. Sir Rabindranath said that there was an idea prevalent that India was conservative and could not accept the truths which came from outside. But the pages of history did not prove it. In the Middle Ages when the waves of Mohammedan civilisation reached India she easily assimilated the truth of the new religion. Kabir and Nanak were the products of the time. In the present days a similar wave had reached India the wave of Christian civilisation. Now the question was, how Anand Mohan took it. A new era had dawned in the

history of the world. The days of sectarianism were no more. Much before Ananda Mohan; Raja Ram Mohan had illuminated the darkness of Bengal with the light of the new civilisation. At that time the idea of Universal Brotherhood was not conceived by any nation. There were others to follow Raja Ram Mohan and Ananda Mohan was one of them, but there were some great men in the country who believed that there was nothing nobler than and superior to serving the Mother Country. This was a lesson learnt by us at the feet of the west. The west was afraid of accepting the fact that the highest salvation was the salvation of the soul. They thought that political salvation was the real salvation, but they lost sight of the fact that politics was full of untruth and as a result of this was the present war, but Ananda Mohan never forgot the fact that there was something higher than even serving one's mother country. It was the consecration of life to the Almighty. It was by serving Him that his life was beautiful.

The meeting dispersed with a vote of thanks to the chair proposed by Babu Bhupendranath Bose.

Police and Public.

Lord Carmichael's Speech.

CALCUTTA, August 25.

During the course of the monsoon tour Lord Carmichael paid a visit this evening to the police Training College at Sardah. Addressing the Cadets in the course of his speech, he said, that in every civilised state the police form one of the most important branches of the administration. Here in Bengal they are especially important for no other branch of administration comes into more constant contact with the people or has greater power to influence the every day happiness of the millions, of persons who make up the population of the Presidency. It is often said that the police are the servant of the public. That is true. Government on behalf of the public entrusts to the police the duties of keeping the peace, of preventing the rules of society from being broken and of bringing to justice those who break those rules. No more important duties than these can be entrusted to any body of public servants and while their successful performance is a thing which the public have a right to demand it is also a thing which the public ought thankfully to recognise. But if these duties are to be performed successfully the police and the public must act together. They must trust each other enough to believe that each will help the other. The police ought to a large extent be dependent on public support in carrying out their duties and consequently unless the police are popular they cannot be wholly efficient. To attain true efficiency the police must be not only the servants but also the friends of the public and to whom the public have no hesitation in looking for aid. The only people who ought to be afraid of the police are that small section of the community who break those rules of society which we call laws. If the Police are feared by law-abiding citizens who wish to lead honest useful lives there is something wrong. My knowledge of Police matters has been gained chiefly in Great Britain where the Police are recognised and are proud to be recognised both as the servants and the friends of the public. In Great Britain people often boast and justly so of the excellence of their police forces, but those forces were not always held in such high esteem as they are to-day. Before 1832, the reputation of the police in London and in the countries of Great Britain was such as would now be looked on as a disgrace in any civilised community. It was felt to be a disgrace in Great Britain then and it was in order to remove that disgrace that Sir Robert Peel's famous Act of 1832 was passed. That Act brought the present system of British police organisation into being and has enabled the Police forces to obtain the complete confidence of the British Public. But this happy result was not obtained at once for a time. The forces were anything but popular. They were feared by many law-abiding citizens and they had a very uphill struggle. The new system was not wrong. Events have shown that clearly enough. But something more was needed than the new system. It was followed by reforms in the law as to the treatment of criminals which did much to help matters. But it was not these reforms which brought about the remarkable change in public opinion which added so much to the efficiency of the police. That change came gradually through better education and improved personnel of the force. At first the public tolerated the policeman as a necessary evil, then they learned to look in him as a necessary and useful institution and it was only after a long struggle on the part of the Officers and men that the public came to rely on the policeman as their friend. What I want to emphasise to you is this: the great change in the popular attitude in Great Britain towards the police was not brought about by any new regulations, by legislation nor by any marked alteration in the character of the general public.

Face Facts Fairly.

It was brought about by a change on the police themselves. In India it seems to me that in police matters we are now at the stage which England had reached 60 years ago when though the police system was good the public officers did not yet command enough of public confidence to be fully effective. All fair-minded people with whom I have discussed the matter even those who take the most gloomy view admit that there has been improvement here but all fair-minded people also admit that improvement is still needed. We have to recognise this. We have to face facts fairly.

The Late Mr. Sircar Shastri.

References in the High Court.

CALCUTTA, August 25.

At a Full Bench of the High Court to-day reference was made to the death of Gopal Chander Sircar Shastri. The president of the Vakils Association addressing the court said that by the death of Mr. Shastri the country and especially the legal profession had suffered great loss which it would be difficult to repair. Sir S. P. Sinha on behalf of the Bar and Mr. M. M. Chatterjee on behalf of the attorneys associated themselves with every word that had fallen from the President of the Vakils Association. The Chief Justice in reply said that he remembered Mr. Shastri at the zenith of his powers close on twenty years ago and he then stood unvalued as a legal Sanskritist and exponent of Hindu law as it stood upon texts. They all felt poorer to-day

in the loss of a dear friend whose learning, culture and unblemished character commanded their respect and affectionate regard.

Robbing a Pleader in a Train.

The Pleader's Death.

CALCUTTA, August 25.

The Bengal Railway Police is engaged in inquiring a sensational case of train robbery attended with murder the victim of the outrage being Rakhal Das Chowdhuri, pleader. The deceased was travelling in inter class alone from Burdwan to Suri. A Bengali stranger of thirty years entered the compartment and asked the deceased to make over his purse containing two hundred and thirty rupees. The latter refused when the stranger inflicted serious injuries on the deceased, snatched away the purse and got out of the train while in motion between Chimpai and Suri stations. At Suri the deceased was found in a precarious condition. He was removed to his house and died four days later.

Judge and Jury Disagree.

CALCUTTA, August 25.

At the Howrah sessions to-day a European of Lucknow named W. B. Lyon was tried on the charge of having in his possession sixteen sacs of opium. The trial was with the aid of a jury who unanimously found him not guilty. The Sessions Judge disagreeing with the verdict referred the case to the High Court.

Question of Increase of Pay of Railway Servants.

CALCUTTA, August 25.

The authorities of Bengal Nagpur Railway have appointed a committee to enquire into the question of the increase of pay and grant of house rent allowance of their staff owing to the rise of prices in food stuffs. It may be remembered that a memorial was submitted by the staff of the railway to the Agent in 1913.

UNITED PROVINCES.

THE COMMONEST FORM OF VIOLENT CRIME.

Loading Children with Ornaments.

The L. G.'s Message To Influential Men.

Heart-rending Instances Quoted.

LUCKNOW, August 25.

The Lieutenant-Governor has addressed a message to influential gentry in the U. P. asking them to start a movement to discontinue the habit of allowing children to wear ornaments outside their own houses. If the upper classes would set an example the poorer classes, who are the worst sufferers, would follow. If gentlemen, who sympathise with all reasonable social reforms, would use their influence to discouraging this habit parents would gradually be persuaded to act accordingly.

Sir James Meston appeals to the gentry to interest public opinion in the matter that no type of human crime which prevails in this province is more deplorable than the murder of children for the sake of their ornaments. "Unhappily," says Sir James "it is the commonest forms of violent crime and it almost seems to be on the increase. Cases in which the culprit is condemned to death generally come before me for clemency". His Honour gives a number of heart-rending crimes. Sir James points out that human nature being what it is we can never hope to stop theft or robbery and that this particularly cruel crime is the direct result of the temptation which appears to be unnecessary and avoidable. There is not so far as I can learn any religious or ethical reason for loading small children with ornaments. The habit springs from a natural desire of parents to see the child pretty and happy and that little thought brings in danger. Among the rich and in towns children can be more closely watched but among the poor in villages the risk is great. It is pitiful to think of a number of poor little helpless children lose their lives for the sake of a few rupees. A Jat boy of six years in Meerut district was killed, a necklet and two bangles and two anklets worth Rs. 15 were removed from his body. The murderer knelt on the child's chest, throttled him afterwards driving the knife into his neck to ensure death. Sir James gives many instances.

Tuberculosis on the Increase.

LUCKNOW, August 25.

Tuberculosis has recently become very extensive in Lucknow. The mortality among females was higher than males during the year under review among Mahomedan females being heavier owing to the Zannana system.

A League.

Major Sprawson of local Medical College has formed an anti-tuberculosis League doing good work.

The statue of the Viceroy.

ALLAHABAD, August 25.

The statue of Lord Hardinge which was to have been unveiled at Bankipur in November next will, it appears, not be completed in time.

THE "ABHYUDAYA" CASE.

Security Order Withdrawn.

Chief Secretary's Letter.

ALLAHABAD, August 25.

The Chief Secretary to U. P. Government has sent the following letter to Hon'ble Pandit Mahatma Mohan Malaviya in reply to his letter of the 8th inst. regarding the order to furnish security under the Press Act dated Naini Tal the 24th August, 1915.

SIR,

I am directed to acknowledge the receipt of your letter of the 8th instant regarding the order requiring you to furnish security in respect of the "Abhyudaya" press of which you were the registered keeper. The order was directly based upon a paragraph printed in the weekly "Abhyudaya" of the 26th June, 1915. In your letter you contend that the paragraph has been misapprehended by the Local Government and that it is not open to the construction which the Local Government has put upon it. You say that the articles

TELEGRAMS.

is a free translation of certain remarks which appeared in an African newspaper and that its intention was to advise the Government to improve the method of training and governing the British African soldiers so as to enhance their gallantry and initiative.

In reply I am to say that the Lieutenant Governor cannot accept this presentation of the paragraph in the "Abhyudaya." Whatever have been its origin it has to be read in its present Hindi form and it has to be regarded in the light in which it would appear to the average Hindi newspaper reader. Taking the article as it stands there is not a single reference to Africa in it and except for the obscure word *Singali* in the opening line there is nothing whatever to suggest that any dark troops are meant except those with whom the ordinary Indian reader is familiar. Secondly the inference that the French improve their dark troops by opening a career of merit is entirely swallowed up in the description of the treatment which the British are said to accord to their dark soldiers and not only show but compel them to feel that they are slaves, that they are inferior, that they are servants and that they are nothing better than low menials ("Adham Dadyu") in the British Empire.

His Honour regrets therefore that he must regard the article in its literal sense and its general purport as likely to lead the ordinary Hindi reader to believe that the British treat Indian soldiers in the way described above. Any such statement is at all times untrue, but at the present time when all His Majesty's subjects are united in honouring our gallant Indian troops its publication was particularly unfortunate. In judging of its effect and intention the Government examined again the recent record of the "Abhyudaya." It find that the Editor was warned a year ago for an objectionable article about the attitude of England to the war and that on another occasion advice has been conveyed to him by the District Magistrate of Allahabad. It was impossible therefore to treat the present offence as a mere isolated indiscretion and it became necessary to take measures to prevent the newspaper from doing further harm.

4. These measures were very carefully considered by the Local Government and it was finally decided to be content with using the legal power of calling on the keeper of the press to furnish security against the further misuse of the press. It was felt that the remonstrance with the Editor would be useless and it was considered that the influence of the keepers of the press on the policy of a newspaper printed at it is a responsibility that may fairly and reasonably as well as legally be enforced. This I may not leave out of sight: the private influence you are presumably in a position to exercise on the Editor who is your nephew. His Honour the Lieutenant-Governor has now had an opportunity of explaining these considerations to you at a personal interview, you have pointed out a number of articles published during the last twelve months in the "Abhyudaya" in which the actions of the British are exalted and the conduct of the Germans is execrated as well as several poems in which Indian soldiers are exhorted to acts of fidelity and valour. In your letter of the 8th instant you admit responsibility indicated in the last paragraph and the Lieutenant-Governor gladly accepts your expression of regret at the publication of the article of the 26th June which you assure him you had not seen or heard of until you received the notice under the Press Act. He is confident that it is your desire that the "Abhyudaya" should not at any time depart from an attitude of loyalty towards the British Government.

6. That action under the law should have been necessary was as painful to Sir James Meeson as it must have been to you. He is now satisfied that you will yourself direct the further conduct of the "Abhyudaya" and he leaves to your decision the amends to be made in the newspaper for its articles of the 26th June.

In these circumstances I am to say that the Local Government will waive its demand for security. The notice dated the 30th July will be accordingly withdrawn.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya acknowledged the above communication in the following letter.

I have the honour to acknowledge the receipt of your letter of date, No. 1780, 3, 473.

In view of the decision which the Government has been pleased to arrive at viz., to withdraw the notice issued to me under the Press Act, I do not wish to say anything more about the matter except to thank Sir James Meeson for that decision. The "Abhyudaya" press will start work again at once and the "Abhyudaya" will publish what explanation and correction is necessary in its next issue.

PUNJAB.

Sanatana Dharma.

A Legacy of Rs. 50,000 to Bring up Children.

LAHORE, August 24.

Mr. Asanand Dugal has given Rs. 50,000 as legacy for the bringing up of children in the Sanatanist course of life. This is the first time when a legacy is being left for this purpose.

Threatening Letter Scare.

LAHORE, August 25.

The threatening letter scare reported recently in Delhi is now spreading to Umballa where the head of a firm Shishumal Nihalchand of the Sudur Bazaar received a letter ordering him to deposit Rs. 5,000 in a given spot by certain date or he would be murdered and the property burnt to the ground. The police are making comparison of this letter with those received by the Delhi residents. Meanwhile people in Umballa are demanding additional police protection.

A Mussalman Gardener Charged.

The hearing of the case in which Ghulam Husain gardener was sent up for trial on a charge of attempting to extort Rs. 2,000 from Rai Bahadur Ramsaran Das, a Lahore millionaire, by sending a threatening letter was resumed this morning before the additional District Magistrate.

At the outset the Rai Bahadur personally drew attention of the Court to the letters recently received by prominent residents in Delhi and showed that the circumstances were similar. The Head Constable who

investigated the case disposed that after some days watching he encountered the accused whom he induced to write a letter of application for him thereby getting specimen of the accused's handwriting.

A time-keeper in the Railway Workshops said that the accused worked as gardener at the Workshops and he understood the accused could write. The hearing was adjourned for the evidence of Mr. Hardless, handwriting expert.

BOMBAY.

Arya Samajist Marries an Irish Girl.

BOMBAY, August 25.

A very interesting ceremony took place last evening at the Local Arya Samaj Hall when Mr. Jaigopal Shethi, Bar-at-Law son of Late Dewachand, District Magistrate of Jhelum was married to Miss Cecil Blake, an Irish educated girl of a rich and well-known family. Mr. Jaigopal, while he was studying at the law formed an acquaintance with the girl. Miss Cecil appeared before the altar in Hindu dress and wore a white silk 'sari'. She has adopted the name of Sushila Devi. Pandit Balkrishna and Kani Maharana Shankar performed the religious ceremony.

Eight Provinces Nominate Sir S. P. Sinha.
Reception Committee to Meet.

BOMBAY, August 25.

In accordance with Article 23 of the constitution of the Indian National Congress organisation a special meeting of the Reception Committee will be held on the 31st August at the Bombay Presidency Association Rooms to consider the final recommendation of the majority of eight out of nine of the Provincial Congress Committees in favour of Sir S. P. Sinha for the presidency of this year's Congress.

A Widow Commits Infanticide.

BOMBAY, August 25.

Maneklal Parameswar, a purdeshi milkman of Bandra, was yesterday committed to the Thana Criminal Sessions by Mr. G. R. Dabholkar, First Class Magistrate, Bandra, on a charge of infanticide. On the 4th instant the body of a dead male child with a cord purled tightly was found. Its neck was observed floating in the well outside the St. Peter's Roman Catholic Church compound at Bandra. The "post mortem" having been held, the Bandra Assistant Surgeon was of opinion that it had been born alive but was subsequently strangled to death and then cast into the well. The police ascertained that on or about the 2nd August the accused was delivered of a male child which they alleged was the very one found in the well.

Cotton Excise Duty Must Go.

Principal of Government College of Commerce Speaks.

BOMBAY, August 25.

Presiding at a meeting of the Kapole Students Union when Mr. L. G. Khare B.A., (Cantab) and Secretary, Indian Guild of Science, lectured on the war and Indian industries Mr. Anstey Principal Government College of Commerce Bombay, said that cotton excise duty in India must be abolished. He said that when so great a person as Mr. Austen Chamberlain, Secretary of State for India had spoken very strongly against the excise duty levied on the Indian cotton goods it must surely result in its abolition. He advised the Indians that they should be precise in their demands as to what way they want that Government should help them in the development of industries and he hoped Government would grant their demands if they thought the demands were just and reasonable. Mr. Chamberlain and some others in high office are in favour of protection and if Indians want protection it is just possible that Government will grant the same but they should agree among themselves as to what extent they want protection and specially for what industries.

Restoration of Sanad.

A Plead's Application.

BOMBAY, August 25.

Before the Chief Justice and Mr. Justice Shah the matter of restoration of Sanad of Mr. Vaman Sakharam Khare, pleader of Nasik, was taken up. The applicant appeared in person in support of his petition and stated that he was in the lunatic asylum for 3 years and seven months and after he was released there was nothing against him. He apologised to the Court for what he had done and assured their Lordships that he never entertained the slightest idea of disloyalty towards the Government. Their Lordships in disposing of the matter said that after his release from the lunatic asylum there was nothing in his conduct which should induce their Lordships to withhold the sanad. The petitioner was a man of influence in his community. The restoration of his sanad would not have any effect upon his political activity if he was disposed to follow the course which he followed some years ago and which brought him into the present trouble. His sanad would be restored in the present form which clearly indicated that participating in disloyal meetings would be considered misbehavior under the disciplinary jurisdiction of the Court in the suspension of the sanad. The petitioner was a marked man and would be under the supervision of the police and if the applicant indicated any disloyal tendency the matter would be brought to the notice of the Court and he would be again dealt with. Accordingly the sanad was granted on the terms mentioned.

CENTRAL PROVINCES.

Mr. Srinivasa Sastri's Lecture.
On Organisation in Public Life.

NAGPUR, August 25.

The Hon'ble Mr. Srinivasa Sastri addressed a crowded meeting to-day in the Macdonnell Town Hall with the Hon'ble Sir Gangadhar Chitnavis in the chair, the subject being "Organisation in Public Life". Referring to the ways in which public work was organised in the West such as the formation of leagues, establishment of propaganda journals, and so forth Mr. Sastri observed that while such high organisations might not be possible one defect very commonly noticed might easily be rectified and that was the want of

leaders chosen by definite and coherent parties. European critics often dwell on this defect and its evil effects had become vividly perceptible after the reformed Legislative Councils came into existence while most elected men were able and patriotic the full benefit of their work was not available to the country because it had not been planned and executed in combination. Some one in authority must decide what questions should be brought up for discussion, and when and by whom. It often happened that resolutions requiring great experience, delicacy of treatment and personal weight on the part of the mover were sometimes handed by juniors and in the maximum good could not result. At present few important men were willing to give guidance when capital questions were agitating the public mind. Everyone even the tallest hung back from assuming responsibility on any critical occasion. Parties were not crystallized and definite. Men fitted here and there amidst varying schools of opinion. Vigorous public life necessarily implied great varieties of opinion and schools of thought. As soon as any school took definite shape it should organise itself and appoint a leader who must speak for it.

The Value of Leadership.

He then referred to the late Mr. V. Krishna-swami Iyer who had ventured in 1901 at a meeting of the Congress Subjects Committee to speak on behalf of Madras and if necessary to bear the expenses of a delegate to England from his Province. He did not do this without having waited for a sufficient time for seniors to give the promise on behalf of Madras but he was subjected to severe criticism for this action. When he subsequently accepted office as High Court Judge Mr. Sastriar disapproved of the step on the part of a non-official leader. Mr. Krishna-swami Iyer turned upon him and asked when and by whom he had been elected leader and added that if he were sure that he was leader with a definite and trustworthy following he might not have taken that step. Even the most towering persons in Bombay and Bengal acknowledged for all practical purposes as such never took official responsibilities of leadership. More and more with the advance of political institutions in India the power to initiate policies and control of administrations would shift from official to non-official hands and in the continual re-adjustment it would be necessary for officials and non-officials to come to a mutual understanding and compromise. On such occasions prominent non-officials must be in a position to speak with authority for their school of thought and their tone and general behaviour would very much depend on the confidence which existed between them and their followers.

Formal Election of Leaders.

Formal election to leadership then is a step that our political bodies must now take. Not that such elections would be binding always or for long periods. When a leader was not in touch with his followers or failed to give proper lead he would be replaced. It was not right to expect of leaders superhuman virtues, or impossible combination of qualities. The qualities of leaders were after all in proportion to the quantities of their followers. The disposition to acknowledge no leaders till the ideal leader came was most damaging to public life and would never create the ideal leader. In England political parties highly organised as they were, the ideal leader was not always to be had. The man who seemed best on the whole was chosen to the office and often he proved worthy. The virtues and qualities necessary for a leader and his following namely for highly developed political organisations were slow in their growth. Even in self-governing colonies they were far from perfect. The reproach the speaker contended, must be wiped off that no Indian was competent to be a strong and wise leader and no political workers would ever loyally follow a man definitely elected to leadership. With a vote of thanks to the learned lecturer, the meeting came to a close.

The C. P. Council.

Interpellations and Discussions.

NAGPUR, August 25.

The meeting of the Provincial Legislative Council commenced at 11 a.m. with the Hon'ble Chief Commissioner as President. After Mr. Das, Secretary of the Chief Commissioner, had been sworn in as a member, the statements giving information asked for at a previous session were laid on the table by Messrs. Group and Huilal. All members were present and some visitors also.

After questions had been answered Mr. Martin explained the Budget for 1915-16.

The total revenue for the current year was taken at Rs. 29,25,000 and expenditure at Rs. 2,683,000. Expenditure in the preceding four years was 255 lakhs in 1911-12, 274 lakhs in 1912-13, 288 lakhs in 1913-14 and 30,513,000 last year.

The discussion of the Provincial Budget was continued by the Hon'ble Nawab Sahib Khan who urged for better facilities for female medical education.

The Hon'ble Rao Bahadur R. N. Mudholkar after expressing a desire which prevailed among the members not to press for much needed reforms during the continuance of the war urged for rigid economy and expenditure. The Council adjourned for lunch.

After lunch the Hon'ble Rai Sahab Mathura Prasad urged for the improvement and pay and prospects of the schoolmaster and of the police constables. Official members then replied briefly to criticisms. The Hon'ble Mr. Mulash observed that in the collection of suspended revenues great deliberation was shown. Referring to Mr. Shakar's suggestion for the opening of a small demonstration farm he said that the experimental farm at Betul was opened in response to public opinion. Mr. Shao Prasad's suggestion about grazing grievances in Jabalpur was noted for consideration. Colonel Dennis referring to the criticisms of the reduction of expenditure in medical department said it was due to several causes other than those of policy or retrogression.

In winding up the debate the President summed up what had already been said by the Government members. He publicly acknowledged the spontaneous determination of the Central Provinces and Berar people expressed at the public meeting to continue to a successful conclusion the present war and assured the Council of the righteousness of the Allies' cause and the consequent consciousness of moral strength and of the ultimate victory and he thought the war was bound to be long and bitter

జాబులు.

విలేజుకులకు సూచన.

పల్నాటి వీరమాత; చంకురాయ జోగిరాజుగారు; కె.ఎస్.సుబ్రహ్మణ్యమిగారు; ఒకపురవాసి; పత్రికాధిపతుల కొకకబ్బాదన; పురవాసి; ప్రాంతవారములు; పశ్చాత్యం అంజనేయులుగారు; బాలవి. ఆ. వా. మూర్తిగారు:— ప్రకటింప లేనందులకు చింతించునట్లు.

సరైనది హామీకరణపు గారు:—అపరీక్షిత వ్రాయుడు. మా. డి. గంగ వేళ్ళరెండు గారు:— వారికే మరియొక పర్యాయము వ్రాయుడు.

ఒక సర్వీసంగతు:— చిరుకామ సుభాష్టమగ్రామమునకు. నెల్లూరపురవాసి:— సంతకము తెలియలేదు.

I

చెన్నై నెల్లూర లేమిచే జనులకు గలగల చిక్కులు.

అయ్యా,

అల్లూరుకును మోగొడ్డుంకనతిమారమున పడమర పైపున నిడ్డునా గ్రహారము గలదు. ఈ అగ్రహారమునకు పడమర పూర్వపుటల మధ్యభాగమున దుడ్డువారి వాడముచే విరాజిల్లెడు సుమా నర యశరము వైశాల్యము గల చిన్న చెఱువు అగ్రహారమున నుండు కాపురస్థుల కవయోగమునై ప్రవీణులనడిచి. అగ్రహారమున నిరసిండు వారిండ్లు పదిస్థుగా నన్నున్నాం. రోడ్డునకు లెక వివాహమున నన్నట్లు చెఱువు చేయ నట్లును నెద్ద చెఱువైనను నీ చెఱువు నీరు కనరవుటచే స్నాన సౌకర్యముల కెక్కువగా నుపచరింపక పడల కాల్యలు కట్టి నెట్లొన నెలయగు ఏప్రిల్ 15 వ, తేదీనుండియును కాల్యలు కేటగిన మే నెది 16 తేదీ మొదలు క్రొత్త గోవాకరి పరదను ఎప్పుడుంటుంటును నెంటనే త్రాగుటకు కలను కదని వై నెండును ఇండ్లకు కాన్యా దూరముగట కల్లను ఈ సంతకన్య రమున కుడ్డునా చెఱువునీ రుపయోగ పరుచు కన్నట్లుల నెన్నుకును ఈ భూమి వా రుచయోగించుకొని యుండలేదు. అయితే చెఱువుకు కళ్ళ నీరును తెచ్చుకొనుటలా శ్రీలేమి పురు షులేమి పడు బాధలు పడివాంకే గాని తదితరము తెలియుట అసంభవము. నోవాకరిని కాలవలకును రేవులు యెట్టివో గృహములకు లేదేదేమయ్యులెట్టివో కచ్చేరి కాంపాండులకు నెట్లెటు కంటేవో చెఱువులకు చివలకుంటివైయున్నది. అట్టి చీటిను సున్నట్లుల లేకుండుటచే స్నానమునకు నెట్లు వారలు నుండితీర్చును తెచ్చుకొనెను శ్రీ పురుషాదులు చెఱువునకు దిగుటలాను తిరుగ గట్టెక్కటలా గలగలకష్టములు చెప్పట కలవిగాదు. ఎట్లు మై కంకరయైనను లేకుండుటచే వర్షము లకు కాలువారి కుడుచుటకై ములుపు మార్గము గనుబడక నడుము. అనుభవించు చున్నాను. కాన చెఱువును త్రవ్వించిన పుడ్డా మ్మలగు దుడువారును సర్వ జనోపయోగ పగు నీచెఱువునకు నెంటనే నీటిని కట్టించుటకును చెఱువునకు బోవు మార్గము చెఱువు గట్టునకు కరనేయించుటకు అచలా పురం యూనియను క్రికీ మానుగాదను తగు శ్రద్ధవహించి ప్రజలకు గలగు కష్టములు లేకుండ చేయించ కలయునని వైవాచిని గడుండు ప్రార్థించు చున్నవాడను.

పాలేపు బంగారాబు.

II

ఒక కబురు.

అయ్యా,

ఈ వూర్లో మోమాల్లు పుండా అండీ, అందులోనే నడవుచున్నానండి, ఆ స్కూలు మీదేనండి. అయితే నదివ స్కూలుని నా కిభిమాను లేనండి.

పిల్లలను బాధించేవారు ముగ్గుగ గలరండి, ఒకాయన 'మోద్యాప్తు' గారు. రెండవయానున నెక్రిటిగారు, మూడవ యాయన పుస్తకముల వక్రకలండి, వారుపెట్టే బాధలు యంతా అంతా కావండి.

నిరుంటారా! ఈ మగ్గురు మహాభావులు బంధువు లయినావావాలి. ఎందుకంటే ఒకాయన బంధువు దేనే అభి మానుమేతే దేబుకచ్చేట్లుచేయాలనిగావును పిల్లలకు తక్కిన యిద్దరు రూట్లు యేర్పరిచినారు.

ఆ రూట్లు వివరించి (1) ప్రతివారు పుస్తకములు కాంటి అందుకోలా కొనవలెను (2) కష్టముగా వచ్చినను యితర మెవరూ కొనకూడదు. (3) కష్టమిచ్చేదివీ పనిమొట్టు మారుటలు 0, 0, 0, 0.

ఇదే సమయం. మోమాల్లుగారు అంతా పుస్తకములు కొంటారు. అవి మూడవ ఆరువ ధరలు మోపుచేయడం. పాపం బీదబాలురు కొంతకే నడవదు.

ఏమండీ మాచారా? మీరెరియి. వి. యేను యల్. టీను ప్యాసునవారి తెరివిండి. ఇకనొట్లు "అహంసా పరమాధర్మ" అంటూ తెచ్చుకు యివ్వడం, వారే దానిని క మించడం.

పత్రికాధిపతిగారూ! విన్నారా? నేనెచేప్పే వాక్య ములు. మీ పత్రికామఖమున 'మోద్యాప్తు' గారికి తెలియ పర్చండి "మోద్యాప్తుగారు, నెక్రిటిగారు, యెండు కండి యిటుకంటి రూట్లు నెట్టి పిల్లలను బాధించడం. పిల్లలకు వాళ్ళ యిష్టము వచ్చినచోట కొడుకొక్కొక్కడే, పొరబాటు దిద్దుకొండి!"

ఇంకొక ప్రార్థన ఏమండీయి. మా స్కూలు వారు యిట్లుచేసినను యితర స్కూళ్ళవారిని బోయడం చెప్పండి, బంధు విద్యార్థి.

III

బొమ్మలెట్లు నెక్రిటి.

అయ్యా,

జెజవాడ మోదవాచాద్ గారు రైలుమార్గములో బొమ్మలెట్లు అను స్టేషనుగలరు. వీరికి బోనాకల్, అని ఆధునిక అంగ్లేషీవామము. చుట్టుప్రక్కలనున్న గ్రామముల వారలకేగాక జగ్గయ్యపేట వా ప్రవృత్తిలకునడ దిదియే రాక బోకల కనువగు రైల్వేస్టేషను. వీరికి నన్ను పొతుముగా గ్రామ మెద్దియునులేదు. ఒకయిలుగ్గుర బోయాయెడల బొమ్మ కల్లుగాగ్రామమున్నదిగాని యెచ్చట మార్గము కనువగు స్థలము లేదు. అది యొకమగ్రామము. ఈ స్టేషను కిరలావలి స్టేషనులకు మధిర చింతకానగంటె నీచ్చట నరదల యెరుచుతి దిగు వతులు, జలరాకబోకలు ఎప్పుడగునొడును. ఇట్లున్నను నీస్టేషనులో మేలుబండి ఆగదు. ఈ ముగ్గురి నెట్లొనరినెట్లు కొకవచ్చుచుగాని మిచ్చుచుగవచ్చుటే నెద్దత్రవనత్రపున. రామ రామ! ఆస్టేషనులో మార్గములకు త్రవలను మితిలేదు. పడ మరనుండి రాత్రి రాక దిగువారల కచ్చుకు వర్షనాతీతము. అరా త్రివానికి కలవాచుకొన స్థలమునకు. స్టేషనులోనుండలేనరుకు. ఒట్లలను నెట్లెండువిట్టిండి స్టేషన్లోనున్న చేయుచు నాలుగు వైలకట్టును నిచ్చి అక్కడనుండు బోయికవారిని మెల్లగ జారివిడుచుచు తిరుగ మూటలను కట్టుకొనునప్పుడు తమచేత నుండు దీపకము నయితను చూచక నెట్లొనరియేది సామరు వారికి దయపుట్టినాయని చేయగలెట్లుండు కష్టరలేదు. వారి కచేలా నడగిడుటకు సృష్టికర్తకే చుధికారములేదు. ఒక పాతనత్రవన్నది. దానిని గట్టించిన పుష్కాత్తుకు జగ్గయ్య పేటపురవాసియేంట. అది యిప్పుడు నాచుమాత్రాశిష్టమై పానులకిరైయున్నది. దీపకమెట్లుదిక్కు లేదు. దానివైన ఒక కాలమున కప్పుడొక తెచ్చుచుగావోలు అందుచు కొన్ని మెంకే లిప్పటికి నీలిచియున్నది. చిన్నవాడుచుదలయుచు ఉన్నది. అంజనేయునకు సర్వభూజలగులెకేమేమున్నట్లున్నది. అగడిని అపరీక్షమున కట్టించినవారలిప్పుడు లేనివోవిప్పుడున్న వారలి పుణ్యమును గట్టుకొనకూడదా? యని ప్రశ్నింతుకేమో! ఆ ప్రశ్నకు మార్గముదేగు నేనేమియును చెప్పజాలనుగాని పీటిని బాగుచేయించెనువారలు లేకుండుంటే దీనికింక మంచిదికములు రాలేకమాత్రము చెప్పగలను. ధర్మారథారు డగు శేమరాంగోపాల్ గారి ధర్మములు జగద్విదితములు. ప్ర జలసౌకర్యమునకు ఎక్కడ నేమిజరుగవలసి యున్నదో ఆపు ణ్యాత్మునికి తెలియలే అకష్టము. అనున నీకిట్టిని ఆంధ్ర భూమిలోనిప్రజలకే నిలపవలయునని యూరకున్నాడో! బొమ్మకల్లు నిజారాజ్యముగని దైవ ముపాపమచ్చటి ధన కంతులకు జనోపయోగకరముగను జల్లకుకార్యము నెట్లొన రెలిసికొనుటకింకను గి. ల. శతాబ్దము లైనను కావలెను. వారి నడవలేదు. మరల జగ్గయ్యపేటవారలే దీనుధరించి పుణ్యగట్టుకొనవలసి యున్నదిగాన జగ్గయ్యపేటవాడు లగు నోపుణ్యాత్ములారా! ఒక నేమిరూపుణులను ప్రయవరిచిన వా బొమ్మకల్లులో మార్గములకు శ్రమ కంటించగలవు. మీకిది నెద్దపని కాదు, ఈ బొమ్మకల్లు నాచింపుడు.

శ్రమల ననుభవించిన యొకమార్గము.

IV

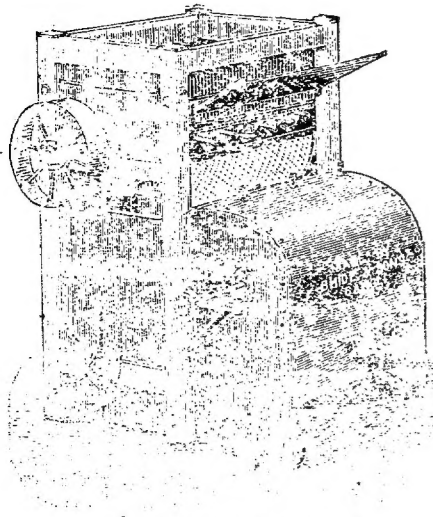
కొమరగిరిపట్నం గ్రామంపై తులు.

అయ్యా,

ఈ గ్రామము కాల్యలకు 15-5-15 తేదీని గట్టు ముంగి నీయిట్లు నీరు విడువబడినది. నెంక సంగం దాగువారు నీరు అవయియుగా నష్టము కావకుంటే ఈసంగం కూడ అలా నుకనే నీరు వచ్చుననిడిగంనెను అసో నల్లనీటిని సాగుబడి చేసికొనవచ్చునని ప్రతిరైతు వరి ఆశమెంచుకొని 15-5-15 తేదీకి చేలగట్టు కన్నములునెక్కినరైతులు నిద్దుముగా నున్నారు. అట్లే నీరు సమృద్ధిగా వచ్చినది. మనకు క్రొత్త సబుడిబిజు అసోషుగాను వచ్చివారు. నీరు లోటు వుండదని రైతులు భ్రమపడి పంటసాగుననున నీరు నెట్లుగొని దచ్చు చేయుటకు ఆరంభించి. మిగతారైతులు అవగా వెనక దాగువారూ అవ పాసికొనవారు విత్తములు కమెట్టిరి. ఇట్టివనదిరోజులు అవమిత అనందముతో రైతులు ఆనందము చేసికొనే వారు ఆకు ముకు చేసికొను చున్నారు. దమ్ము చేసికొనే వారు దమ్ముచేయుచున్నార డొమ్మునోనేవారు డొమ్ముచున్నారు. ఇట్లుండగా నల్లనీటిసాగు అంతా కొలిచి నెం 6 లెక్కవ్రాసి చంపవలసినదనే ధర్మ ఒకటి రైతుల చెవులలోపడి, నివ్వెర వడి ఉత్సాహమునై భయభ్రాంతులైరిగాని నెరి తేక్కనా? నీనను నల్లనీటి సాగుబడి దైవామగ్రహంవల్ల అయితే అవగా 15-6-15 వేదలోపల సాగుబడి అయిట్లయితే మనకున్న గవన్న మెంటువారికి యిగ్వనలసిన అవగాధపు పట్టు సహా మన భూదేవత యిస్తుండనే ప్రార్థనతో యెవరి పని వారు మానలేదు. కాని దైవామగ్రహం లేకనో లేక మాగ్రహచారం చేరినో లేక విశేషముగా పండిత మాకండ్లు మీద కెట్లెనను భయముచేతనో కాల్యలలో నీరుపినుకు బొబ్బలంక చూచినది. రైతులు ఏచోలో అక ఆక్కడనే నివదినారు. ఏచోలో ఆకు కట్ట అక్కడనే నివదినారు. దమ్ము ఆరిపోయినది. పచ్చనాన వచ్చినది. ఆకు ముక్కు ఎడిగియినది. నీరు పారిన స్థలము విగిరిపోయినది. రైతులు ఈస్థితిలో పొలములు నెల్లియాయటకు కొమ్మురాక నోస్థు అపులించుకొని కాల్యలకేసి. వైకి అకసము కేసి చూడుట యారంభించి ధిగదతురి పార్శ్వము సులభకా రంభించిరి ఎవరికైనను కష్టములలోనేగాని భగవంతుడు తలం పునకు రాదుగా. ఇట్లు యిరువది ముప్పిరోజులు జరుగు సరికి దయాళు న్నాడగు యాదవ మేళ్ళురుకు అవమిత వన్న ము టరిసిండుటచేత రైతులు కన్నములు గట్టుగా కట్టుకొని చుళ్లలో నీళ్ల అవకలికి బోసుడా విగిరి చి వెట్టి వారు. గాని యిలాగైతర ఆకుమట్లు ముడిపోయినది. తిరుగ విత్తక ములు పోసికొనవలసిన వారై వారు. ఒకసారి పచ్చుచేసినది. ఎండిపోవుటచే తిరుగ దమ్ముచేయవలసి వచ్చింది. నీరుపారి స్థలము గడ్డికేసికొని పోవుటచే చుట్టుటకు చూడవల మెండు గిగా కొనవలసిన వారైరి. అట్లయినను సరేమని యెదులా పురం నెల్లి నోట్లువ్రాసి చూచాయిలు తెచ్చి కష్టనామం అతికష్టముమీద చాలాభాగము పూర్తిచేసినారు. తానొకటి తలచిన దైవ మొకటి తలచు, కన్నట్లుగా రైతులు ముదురుగా సాగుచేసికొనలే నంటే లేతగా సాగుబడి చేసికొనవలసినచ్చి నది. పురటిలో బిడ్డల ఎన్నిగండములో ఈగ్వనసాయము నకు అన్నిగండములే. ఇప్పుడెవైనది? వన్న ము ఎత్తికొట్టినది. కాల్యలలో నీరుపూర్తిగా వచ్చుటలేదు. ఆగిరైనను నెట్లు కొండవచ్చుటండే తూరకల్లకాల్యలో నీరు చేలలోకి సాగుట లేదు ఏదైనను ఆ తూరలలో అడ్డుపడితే బాగుచేసుకో బోయిన గండియని భయనెట్లుదురు. గ్రామములో కంతులు మాల్పకుతాళేములు డెల్లాలాస్కరు చేతులలోనుండును. వారి ఇష్టమనచ్చినప్పుడు వారు తీయుదురేగాని సరియైనకాలముకు తీయుటలేదు. ఒకప్పుడు కంతులు మార్చి, కంతుల యిచ్చు టయు కలదు. ఏడాదు యేరోజు యెన్నిగంటలకు తీయు డురో ఎన్నిగంటలకు మూయుడరో రైతులకు తెలియదా. యెను. ఆతాళములు డెల్లాలాస్కరు చేతులలో నుండడము రైతులకు చాలాప్రమాదకరము ఆతాళములు మగ్రామములో గ్రామనాణెపుసంఘము పంచాయితీదార్ల స్వాధీనములోనుంచి వంతులవేళకు డెల్లాలాస్కరును తాళముపట్టుకొని నెల్లడాము తీసి గాని మూసిగాని తిరుగ తాళము పంచాయితీదార్ల స్వాధీనములో నుంపించుట న్యాయముగాన యిట్లుచేయించ డివిడల్లియు ఉద్యోగములు ప్రార్థితులు ఈగ్రామము కాల్యకు చివరగ్రామము. నీరుసరిగా నష్టముకాదు. తూరలచిచ్చివి. కా ల్యలు మరమ్మతులేదు. అనేకసంకతులతో యిదివరలో అనేక అట్టిలు యిచ్చుకొన్నాము. ఖుద్దుచెప్పకొన్నాము. వినునా రెవరు. మోగొడనము అడవిలోని రోదనమవు చున్నది. మాకు తరుణోపాయము యెకరైనను చూపెదరా? సర్వాంతర్యామి యయిన యాపర మేళ్ళోడు మాయలాకా డి. పి. డెలియ ఉ ద్యోగముల మౌదయములలో ప్రవేశించిమాకు దారిచూపవలె. నెంకటి సరిగిరిం. గోపాయంకలో మాకాల్యకు మాయలు కంటే అధనంగాయెత్తుచేసిన పత్రిమిప్పుడు కనబడుచున్నది. దైవమా నీకన్నమాకు దిక్కెవరు? అసంగతి కను గొనెదనా? రైతు

Bhide & Sons, Sangli (Bombay)

Manufacturers of Improved
Ground Nut Decorticator or opener

వేరుశనగలను బలుచు

నూతనాభివృద్ధినొందినయంత్రము

ఈయంత్రము వేరుశనగకాయలను పగుల గొట్టుటకు గాను నిర్మింపబడినది. లోపలి పప్పును పగులగొట్టకుండ కుద్రముగా బిటచును బొంబాయి మదరాసు రాజధానులం దన్నిభాగముల ప్రశస్తిపడెను.

మాయుర్జమును గొనుట మిక్కిలి లాభకరము.

విశేషములు తెలుసుకొన గోరిన ఇంగ్లీషులో మాట వ్రాయించుడు.

బైడె అందు నన్ను, సాంగ్లి, బొంబాయి.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్వర్తమానముల నెరుంగ కోరికగలచేని మాకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్భుత మునకయి యోగ్యతాపత్రిములు మాకు వచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు నమృతముగల వారందరు వారి యాహలను, తత్ఫలితములను దెలిసికొనగలరు. దూరదేశముల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమ ములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ నష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరిత్యాగఫలితములు, ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా యద్దము తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

పెద్ద చక్కని సీమ అద్దము	6	0	0
సీమ అద్దము	8	9	0
సామాన్య అద్దము	2	9	0

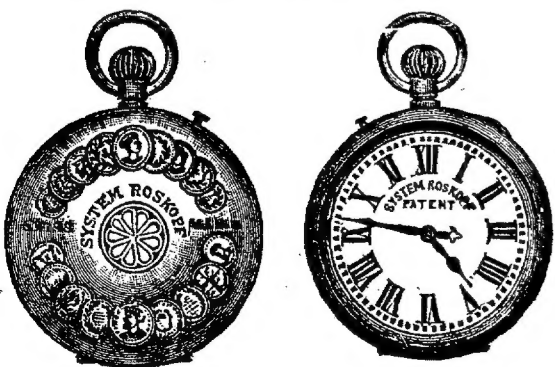
ఈ త్రికాలము అంగ్లేయభాషలో వ్రాయవలెను.

అమాభాయి వాగ్భిజీ ఫటల్,

కరంసాద్. ఆనందమహల్ గా, కైరాజిల్లా
Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.
Via Anand. Kaira District.

పదునెనిమిది మెడలుతీసిన రాస్కాపు గడియారం.

దీనికి 7 సం. వుత్తరవాదప్రమా యివ్వబడును.

ముందు.

వెనుక.

ఈగడియారముయొక్క వెనుకప్రక్క 18 మెడలుగలవేసి యుండును. దీనికి వెనుకొని పరుగెత్తినను గుఱుకైనను గుఱుపు సవారి చేసినను నిలవకుండా నడుచును. వేలకొలది విక్రయము అవుతున్నది. మొరటుపనిచేయువారికి కూడ నిండా ఉపయోగమైనది. దీని వెల గొలుసుతో చేరి రు. 2-8-0

విక్రొరియా వాచ్ కంపెనీ, సౌకార్యపేట మదరాసు.

వర్తకాభివృద్ధికి నూతనమార్గము

మీరు వ్యాపారము చేయు వస్తువులును, మీచేతయారుచేయబడిన నవీన రకపు సామానులును, నిర్మింపబడిన నూతన యంత్రములును, ఆంధ్రలోకమునీ కేరింగింపవలె నన్నను, ఆంధ్ర గృహములందు వాడుకలోనికిం దేవలెనన్నను, మీరుచేయు ప్రయత్నముల దోడ్పడుటకు ఆంధ్ర పత్రిక సర్వసిద్ధముగా నున్నది.

ప్రకటన వ్యయము.

ఒక్క రోజునకు మాత్రమే.

ఇంగ్లీషుభాషా మైపులో అచ్చుచేయించిన విషయమునకు కాలములోని ఒక్కొక్క పంక్తికి రూ 0-3-0 చొప్పునను, బ్లాకులు వగైరాలకు అం గుత్తము 1కి రు 1-0-0 చొప్పునను తీసికొనబడును.

పెద్దపెద్ద ప్రకటనలు దీర్ఘ కాలము ప్రకటింప దలచినవారు మా ప్రత్యేకపు ప్రకటన వ్యయ ముల పట్టిక కొరకు వ్రాసిన బంపబడును.

ప్రకటన శాఖాధ్యక్షుడు.

రోమ హరి

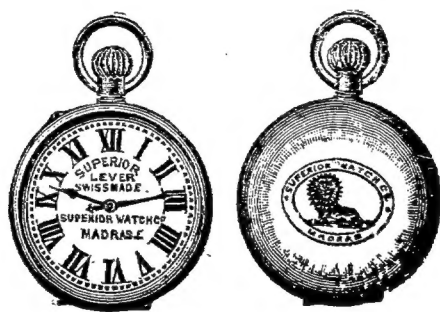
డబ్బీ 1-కి అ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

ఈభస్మమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కదు. మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును.

అమృతాంజనం దిపో, 7, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

సుపీరియరు లీవరు జ్యూవెల్స్ (రిజిస్టరు) వాచ్

5 సం॥ ల గ్యారంటీగలది. చక్కనిగొలుసుతో (3-0-0) మూడురూపాయలు పోస్టేజి 0-4-0.

ముందు

వెనుక

యారమురక్కమాన్ మెంటు. ఇప్పటిది గిల్లుమాన్ మెంటు. ఇటుల దానికి దీనికి భేదము విశేషముగ నుండును. దీనికి దానిని నుంచుచున్నయెడ భేదములు తెలియును. ఇందు మాకంపెనీపేరు ఎర్రనిసిరాతో నైలునిద నుండును. సింహము గుఱుతుతో మాపేరు గడియారము వెనుకముకలో చెక్కబడియుండును. ఇదియే మాకు రిజిస్టరు ప్రేమమార్కు. దీని పనివానితన చుర్రార్థము చక్రద్వారముల కెంపు లయర్పియుండును. దెబ్బపూర్వ అను గ్లాసు దూముండును. దీనిచే గడియారమున దుమ్ము మొదలైనవి చేరవు. వేయేల! ఒకటిరెప్పించియుండును. ఈగడియారము నుంచునెట్లెనిద మాకంపెనీపేరు గడియారముపేరు గిల్లు ఆక్షరములతో నుండును. పెట్టెముక లోతట్టున గ్యారంటీ పత్రముండును. చక్కనిగొలుసుతో వెల రు. 3-0-0 పోస్టేజి 4 అణాలు.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు రిజిస్టరు గడియారము

5 సం॥ ల గ్యారంటీగలది. చక్కనిగొలుసుతో వెల 3 రూపాయలు. పోస్టేజి 4 అణాలు.

ఇది మాకొకై సిద్ధపలుపబడినది గాన నెవరికడనుండదు. వీరసాదలును గొనుట రుచిపూర్వకమున నుంచితిమి. వెలస్వల్పమైనను ఫలమధికమని యనుభవమున తెలియును. దీనికి వెనుకముకపై మాప్రేమమార్కు చెక్కబడియుండును. ఇది మాసాంత గడియారములకు తప్ప దేనికినుండదు. గాన మాగడియారములను గొనువారు మార్కును జూచి తీయవలెను. ఇది దృఢతరమైన సామానులచే తేయబడి, దెబ్బపూర్వ అను గ్లాసు దూము కలిగియుండుటచే, చాలకాలము నిలువక తృప్తికరముగ పనిచేయును. పరుగెత్తినను, జారిపడినను, గుఱుపుస్వారిచేసినను కొన్నిగడియారములవలె ఆగదు. సమయకాల మాను చూపుచుండును. మే మూరకవర్ణించుటచే ఫలమేమి? ఒకగడియారమును దీని పరిక్షించిన సత్యానత్యములు వెలియును. గడియారము పెట్టెపై 'ఇండియన్ మెయిల్' అను పేరుండును. పెట్టెలోపల గ్యారంటీపత్ర ములికించియుండును.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు గడియారము (గ్లాసుదూముగలది) గొలుసుతో 3-0-0
ఈగడియారములును మార్గదర్శకులు.

ఇంగ్లీషుమెయిల్ లీవరు గడియారము (దీనికి గ్లాసుదూములేదు) గొలుసుతో 2-8-0
రంగ్లాస్ మెయిల్ లీవరు గడియారము (దీనికి గ్లాసుదూములేదు) గొలుసుతో 2-8-0

మాచిరునామా:—సుపీరియరు వాచి కంపెనీ, పోస్టుబాక్ నెం 167, మదరాసు.

ఆంధ్ర పత్రిక - దిన పత్రిక

చందా వివరము.

12 మాసములకు	...	రు. 15-0-0
6 "	...	" 7-8-0
3 "	...	" 3-12-0
1 మాసమునకు	...	" 1-4-0

ఆంధ్ర పత్రిక - వార పత్రిక

12 మాసములకు	...	రు. 2-8-0
-------------	-----	-----------

సంవత్సరాది సంచికలో

ఆంధ్ర పత్రిక వారపత్రిక

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల 0-4-0, 12-కి రూ. 2-10-0

మాతామర తైలము ఒక్కడక్కడా నాలుగు అణాలు కొని నాలుగు రోజుల వరకు రాచివడ దల తామర నిరాలమగును. నయమ కాని యెడల మీ నాలుగు అణాలు తీసి తీసికొన వచ్చును.

ఈతైలమును ఒకసారివాడిన నుఖపడగలరు. అమృతాంజనం దిపో 109 ఫెరిరోడ్డు, బొంబాయి.

